

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של

מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב

יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת

פקודי תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק א

א. לִפְנֵי אֵידֵיהֶן שֶׁל גּוֹיִם שִׁלשָׁה יָמִים – אָסוּר לָשֵׂאת וְלָתֵת עִמָּהֶן, לְהַשְׁאִילָן וְלִשְׁאֹל מֵהֶן, לְהַלְוֹותָן וְלִלְוות מֵהֶן, לְפָרְעָן וְלִפָּרַע מֵהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נִפְרָעִין מֵהֶן, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מֵצֵר לוֹ. אָמְרוּ לוֹ: אַף־עַל־פִּי שֶׁמֵּצֵר הוּא עַכְשָׁיו – שָׂמֵחַ הוּא לְאַחַר זְמָן: ב. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: שִׁלשָׁה יָמִים לִפְנֵיהֶם וּשְׁלשָׁה יָמִים לְאַחֲרֵיהֶם – אָסוּר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לִפְנֵי אֵידֵיהֶן – אָסוּר; לְאַחַר אֵידֵיהֶן – מֻתָּר: ג. וְאֵלּוּ אֵידֵיהֶן שֶׁל גּוֹיִם: קָלֶנְדָּא, וּסְטַרְנוּרָא, וּקְרָטֵסִים, וְיוֹם גְּנוּסְיָא שֶׁל מְלָכִים, וְיוֹם הַלֵּדָה, וְיוֹם הַמִּיתָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: כָּל מִיתָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׂרֵפָה – יֵשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה. וְשֶׁאֵין בָּהּ שְׂרֵפָה – אֵין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה. יוֹם תִּגְלַחַת זְקָנוֹ וּבְלוּרִיתוֹ, יוֹם שֶׁעָלָה בּוֹ מִן הַיָּם, וְיוֹם שֶׁיָּצָא בּוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים, וְגוֹי שֶׁעָשָׂה מִשְׁתֶּה לִבְנוֹ – אֵינוֹ אָסוּר, אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ הָאִישׁ בִּלְבָד: ד. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה – חוּצָה לָהּ מֻתָּר. הָיָה חוּצָה לָהּ עֲבוֹדָה זָרָה – תּוֹכָהּ מֻתָּר. מַהוּ לֵילֵךְ לְשָׁם? בִּזְמַן שֶׁהַדֶּרֶךְ מְיֻחֶדֶת לְאוֹתוֹ מָקוֹם – אָסוּר. וְאִם הָיָה יָכוֹל לְהַלֵּךְ בָּהּ לְמָקוֹם אַחֵר – מֻתָּר. עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה, וְהָיוּ בָהּ חֲנֻיּוֹת מְעֹרָבוֹת וְשֶׁאֵינָן מְעֹרָבוֹת – זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְּבֵית־שְׁאָן, וְאָמְרוּ חֲכָמִים: הַמְּעֹרָבוֹת – אֲסוּרוֹת, וְשֶׁאֵינָן מְעֹרָבוֹת – מֻתָּרוֹת: ה. אֵלּוּ דְּבָרִים אֲסוּרִים לִמְכֹּר לַגּוֹיִם: אִצְטְרוֹבָּלִין, וּבְנוֹת שׁוּחַ וּפִטּוּטְרוֹתֵיהֶן, וּלְבוֹנָה, וְתַרְנְגוֹל הַלָּבָן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מֻתָּר לִמְכֹּר לוֹ תַּרְנְגוֹל לָבָן בֵּין הַתַּרְנְגוֹלִין. וּבִזְמַן שֶׁהוּא בִּפְנֵי עַצְמוֹ – קוֹטֵעַ אֶת אֶצְבָּעוֹ וּמוֹכְרוֹ לוֹ, לְפִי שֶׁאֵין מַקְרִיבִין חָסֵר לַעֲבוֹדָה זָרָה. וּשְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים: סְתָמָן – מֻתָּר, וּפֵרוּשָׁן – אָסוּר. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אַף דֶּקֶל טָב וְחָצָב וְנִקְלִיבָם – אָסוּר לִמְכֹּר לַגּוֹיִם: ו. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִמְכֹּר בְּהֵמָה דַּקָּה לַגּוֹיִם – מוֹכְרִין. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִמְכֹּר – אֵין מוֹכְרִין. וּבְכָל מָקוֹם אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַּסָּה, עֲגָלִים וּסְיָחִים, שְׁלֵמִים וּשְׁבוּרִין. רַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בִּשְׁבוּרָה. וּבֶן בְּתֵירָא מַתִּיר בְּסוּס: ז. אֵין מוֹכְרִין לָהֶם דֻּבִּין וַאֲרָיוֹת, וְכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נֶזֶק לָרַבִּים. אֵין בּוֹנִין עִמָּהֶם בְּסִילְקִי, גַּרְדּוֹם, וְאִיצְטַדְיָא, וּבִימָה. אֲבָל בּוֹנִים עִמָּהֶם בִּימוֹסְיָאוֹת וּבֵית מֶרְחָצָאוֹת. הִגִּיעוּ לְכִפָּה שֶׁמַּעֲמִידִין בָּהּ עֲבוֹדָה זָרָה – אָסוּר לִבְנוֹת: ח. וְאֵין עוֹשִׂין תַּכְשִׁיטִין לַעֲבוֹדָה זָרָה, קְטָלָאוֹת וּנְזָמִים וְטַבָּעוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּשָׂכָר – מֻתָּר. אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּמִחְבָּר לַקַּרְקַע, אֲבָל מוֹכֵר הוּא מְשֻׁיָּקָצֵץ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מוֹכֵר הוּא לוֹ עַל־מְנָת לָקַץ. אֵין מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שָׂדוֹת. וּבְסוּרְיָא – מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים, אֲבָל לֹא שָׂדוֹת. וּבְחוּץ־לָאָרֶץ – מוֹכְרִין לָהֶם בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל –

מַשְׁכִּירִין לָהֶם בָּתִּים, אֲבָל לֹא שָׂדוֹת. וּבְסוּרְיָא - מוֹכְרִין בָּתִּים וּמַשְׁכִּירִין שָׂדוֹת. וּבְחוּצָה־לָאָרֶץ - מוֹכְרִין אֵלּוּ וָאֵלּוּ: ט. אַף בִּמְקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַשְׁכִּיר - לֹא לְבֵית דִּירָה אָמְרוּ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַכְנִיס לְתוֹכוֹ עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ז, כו): "וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ". וּבְכָל מָקוֹם - לֹא יַשְׁכִּיר לוֹ אֶת הַמֶּרְחָץ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ:

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק ב

א. אֵין מַעֲמִידִין בְּהֵמָה בְּפִנְדְּקָאוֹת שֶׁל גּוֹיִם, מִפְּנֵי שֶׁחַשּׁוּדִין עַל הָרְבִיעָה. וְלֹא תִתְיַחֵד אִשָּׁה עִמָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁחַשּׁוּדִין עַל הָעֲרָיוֹת. וְלֹא יִתְיַחֵד אָדָם עִמָּהֶן, מִפְּנֵי שֶׁחַשּׁוּדִין עַל שְׁפִיכוּת־דָּמִים. בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תְיַלֵּד אֶת הַנָּכְרִית, מִפְּנֵי שֶׁמְיַלֶּדֶת בֵּן לַעֲבוֹדָה זָרָה. אֲבָל נָכְרִית מְיַלֶּדֶת בַּת יִשְׂרָאֵל. בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא תָּנִיק בְּנָהּ שֶׁל נָכְרִית. אֲבָל נָכְרִית מְנִיקָה בְּנָהּ שֶׁל יִשְׂרְאֵלִית בִּרְשׁוּתָהּ: ב. מִתְרַפְּאִין מֵהֶן רְפוּי מָמוֹן, אֲבָל לֹא רְפוּי נְפָשׁוֹת. וְאֵין מִסְתַּפְּרִין מֵהֶן בְּכָל מָקוֹם; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים - מֻתָּר, אֲבָל לֹא בֵּינוֹ לְבֵינוֹ: ג. אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה: הַיַּיִן, וְהַחֹמֶץ שֶׁל גּוֹיִם, שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּתוֹ יַיִן, וְחֹמֶס הַדְּרָיָנִי, וְעוֹרוֹת לְבוּבִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בִּזְמַן שֶׁהַקֶּרַע שֶׁלּוֹ עָגוֹל - אָסוּר. מָשׁוּךְ - מֻתָּר. בָּשָׂר הַנִּכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה - מֻתָּר. וְהַיּוֹצֵא - אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כִּזְבְחֵי מֵתִים, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. הַהוֹלְכִין לַתַּרְפוּת - אָסוּר לָשֵׂאת וְלָתֵת עִמָּהֶם. וְהַבָּאִין - מֻתָּרִין: ד. נוֹדוֹת הַגּוֹיִם וְקַנְקַנֵּיהֶן, וְיַיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּנוּס בָּהֶן - אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה. הַחַרְצַנִּים וְהַזְּגִין שֶׁל גּוֹיִם - אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לַחִין - אֲסוּרִין. יְבֵשִׁין - מֻתָּרִין. הַמֶּרִיס וּגְבִינוֹת בֵּית אֲנִיָּקִי שֶׁל גּוֹיִם - אֲסוּרִין, וְאִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה: ה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: שָׁאַל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כְּשֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין בַּדֶּרֶךְ, אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מָה אָסְרוּ גְּבִינוֹת שֶׁל גּוֹיִם? אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּקֵבָה שֶׁל נְבֵלָה. אָמַר לוֹ: וַהֲלֹא קֵבַת עוֹלָה חֲמוּרָה מִקֵּבַת נְבֵלָה, וְאָמְרוּ: כֹּהֵן שֶׁדַּעְתּוֹ יָפָה שׁוֹרְפָהּ חַיָּה? וְלֹא הוֹדוּ לוֹ, אֲבָל אָמְרוּ: אֵין נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין. חָזַר, אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָהּ בְּקֵבַת עֻגְלֵי עֲבוֹדָה זָרָה. אָמַר לוֹ: אִם־כֵּן, לָמָּה לֹא אֲסָרוּהָ בַּהֲנָאָה? הִשִּׁיאוֹ לְדָבָר אַחֵר; אָמַר לוֹ: יִשְׁמָעֵאל אָחִי, הֵיאָךְ אַתָּה קוֹרֵא (שִׁיר־הַשִּׁירִים א, ב): "כִּי טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן", אוֹ: "כִּי טוֹבִים דֹּדַיִךְ". אָמַר לוֹ: "כִּי טוֹבִים דֹּדַיִךְ". אָמַר לוֹ: אֵין הַדָּבָר כֵּן, שֶׁהֲרֵי חֲבֵרוֹ מְלַמֵּד עָלָיו (שָׁם שָׁם, ג): "לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים": ו. אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁל גּוֹיִם אֲסוּרִין, וְאֵין אִסּוּרָן

אִסּוּר הֲנָאָה: חָלָב שֶׁחֲלָבוּ גּוֹי, וְאֵין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ, וְהַפַּת, וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלָּהֶן. רַבִּי וּבֵית דִּינוֹ הִתִּירוּ בַּשֶּׁמֶן. וּשְׁלָקוֹת, וּכְבָשִׁין שֶׁדַּרְכָּן לָתֵת לְתוֹכָן יַיִן וָחֹמֶץ, וְטָרִית טְרוּפָה, וְצִיר שֶׁאֵין בָּהּ דָּגָה כִּלְבִית שׁוֹטֶטֶת בּוֹ, וְהַחִילָק, וְקֵרֶט שֶׁל חִלְתִּית, וּמֶלַח סַלְקוֹנְטִית - הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין, וְאֵין אִסּוּרָן אִסּוּר הֲנָאָה: ז. אֵלּוּ מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה: חָלָב שֶׁחֲלָבוּ גּוֹי וְיִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ, וְהַדְּבָשׁ, וְהַדְּבְדְּבָנִיּוֹת, אַף־עַל־פִּי שֶׁמְּנַטְּפִין - אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם הֶכְשֵׁר מַשְׁקֶה. וּכְבָשִׁין שֶׁאֵין דַּרְכָּן לָתֵת לְתוֹכָן יַיִן וָחֹמֶץ, וְטָרִית שֶׁאֵינָהּ טְרוּפָה, וְצִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ דָּגָה, וְעֶלָּה שֶׁל חִלְתִּית, וְזֵיתִים גְּלֶסְקָאוֹת הַמְּגֻלְגָּלִין; רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: הַשְּׁלוּחִין - אֲסוּרִין. הַחֲגָבִים הַבָּאִים מִן הַסְּלוּלָה - אֲסוּרִין. מִן הַהַפְתֵּק - מֻתָּרִין. וְכֵן לַתְּרוּמָה:

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק ג

א. כָּל הַצַּלָּמִים אֲסוּרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶעֱבָדִין פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ אָסוּר, אֶלָּא כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַקֵּל, אוֹ צְפוֹר, אוֹ כַּדּוּר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כָּל שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ כָּל דָּבָר: ב. הַמּוֹצֵא שִׁבְרֵי צְלָמִים - הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִים. מָצָא תַּבְנִית יָד אוֹ תַּבְנִית רֶגֶל - הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִים, מִפְּנֵי שֶׁכַּיּוֹצֵא בָּהֶן נֶעֱבָד: ג. הַמּוֹצֵא כֵּלִים, וְעֲלֵיהֶם צוּרַת חַמָּה, צוּרַת לְבָנָה, צוּרַת דְּרָקוֹן - יוֹלִיכֵם לְיָם הַמֶּלַח. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שֶׁעַל הַמִּכְבָּדִין - אֲסוּרִים. שֶׁעַל הַמְּבֻזִּין - מֻתָּרִין. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שׁוֹחֵק וְזוֹרֶה לָרוּחַ, אוֹ מַטִּיל לַיָּם. אָמְרוּ לוֹ: אַף הוּא נַעֲשֶׂה זֶבֶל, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יג, יח): "וְלֹא־יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם": ד. שָׁאַל פְּרוֹקְלוֹס בֶּן פְּלוֹסְפוֹס אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּעַכּוֹ, שֶׁהָיָה רוֹחֵץ בַּמֶּרְחָץ שֶׁל אַפְרוֹדִיטִי, אָמַר לוֹ: 'כָּתוּב בְּתוֹרָתְכֶם, "וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם". מִפְּנֵי מָה אַתָּה רוֹחֵץ בַּמֶּרְחָץ שֶׁל אַפְרוֹדִיטִי', אָמַר לוֹ: 'אֵין מְשִׁיבִין בַּמֶּרְחָץ'. וּכְשֶׁיָּצָא, אָמַר לוֹ: 'אֲנִי לֹא בָאתִי בִגְבוּלָהּ, הִיא בָּאת בִגְבוּלִי. אֵין אוֹמְרִים: נַעֲשֶׂה מֶרְחָץ לְאַפְרוֹדִיטִי נוֹי, אֶלָּא אוֹמְרִים: נַעֲשֵׂית אַפְרוֹדִיטִי נוֹי לַמֶּרְחָץ. דָּבָר אַחֵר: אִם נוֹתְנִין לְךָ מָמוֹן הַרְבֵּה, אִי אַתָּה נִכְנָס לַעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלְּךָ, עָרוֹם וּבַעַל־קֶרִי וּמַשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ, וְזוֹ עוֹמֶדֶת עַל־פִּי הַבִּיב, וְכָל הָעָם מַשְׁתִּינִין לְפָנֶיהָ. לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא: "אֱלֹהֵיהֶם" (שֵׁם יב, ב). אֶת שֶׁנּוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ - אָסוּר. וְאֶת שֶׁאֵינוֹ נוֹהֵג בּוֹ מִשּׁוּם אֱלוֹהַּ - מֻתָּר': ה. הַגּוֹיִם הָעוֹבְדִים אֶת הֶהָרִים וְאֶת הַגְּבָעוֹת - הֵן מֻתָּרִים, וּמַה שֶּׁעֲלֵיהֶם אֲסוּרִים, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ז, כה): "לֹא תַחְמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ". רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: "אֱלֹהֵיהֶם עַל הֶהָרִים" (שָׁם יב, ב), וְלֹא הֶהָרִים אֱלֹהֵיהֶם. "אֱלֹהֵיהֶם... עַל הַגְּבָעוֹת", וְלֹא הַגְּבָעוֹת אֱלֹהֵיהֶם. וּמִפְּנֵי מָה אֲשֵׁרָה אֲסוּרָה? מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפִיסַת יְדֵי אָדָם,

וְכָל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תְּפִיסַת יְדֵי אָדָם - אָסוּר. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: אֲנִי אוֹבִין וְאָדוֹן לְפָנֶיךָ: כָּל מָקוֹם שֶׁאַתָּה מוֹצֵא: "הַר גָּבוֹהַּ", וְ"גִבְעָה נִשָּׂאָה" (יְשַׁעְיָהוּ ל, כה), וְ"עֵץ רַעֲנָן" (דְּבָרִים יב, ב) - דַּע שֶׁיֵּשׁ שָׁם עֲבוֹדָה זָרָה: ו. מִי שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה וְנָפַל - אָסוּר לִבְנוֹתוֹ. כֵּיצַד יַעֲשֶׂה? כּוֹנֵס בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת וּבוֹנֶה. הָיָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה - נִדּוֹן מֶחֱצָה עַל מֶחֱצָה. אֲבָנָיו, עֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמְּאִין כַּשֶּׁרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם ז, כו): "שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ". רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כַּנִּדָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה ל, כב): "תְּזָרֵם כְּמוֹ דָוָה, צֵא תֹאמַר לוֹ". מַה נִּדָּה מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא - אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא: ז. שְׁלֹשָׁה בָּתִּים הֵן: בַּיִת שֶׁבָּנוּי מִתְּחִלָּה לַעֲבוֹדָה זָרָה - הֲרֵי זֶה אָסוּר. סִידּוּ וְכִירּוּ לַעֲבוֹדָה זָרָה, וְחִדֵּשׁ - נוֹטֵל מַה שֶּׁחִדֵּשׁ. הִכְנִיס לְתוֹכָהּ עֲבוֹדָה זָרָה וְהוֹצִיאָהּ - הֲרֵי זֶה מֻתָּר. שְׁלֹשׁ אֲבָנִים הֵן: אֶבֶן שֶׁחֲצָבָהּ מִתְּחִלָּה לַבִּימוֹס - הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה. סִידָּהּ וְכִירָהּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְחִדֵּשׁ - נוֹטֵל מַה שֶּׁחִדֵּשׁ. הֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֲבוֹדָה זָרָה וְסִלְּקָהּ - הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת. שָׁלֹשׁ אֲשֵׁרוֹת הֵן: אִילָן שֶׁנִּטְּעוּ מִתְּחִלָּה לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה - הֲרֵי זֶה אָסוּר. גִּדְּעוּ וּפִסְּלוּ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְהֶחֱלִיף - נוֹטֵל מַה שֶּׁהֶחֱלִיף. הֶעֱמִיד תַּחְתָּיו עֲבוֹדָה זָרָה וּבִטְּלָהּ - הֲרֵי זֶה מֻתָּר. אֵיזוֹ הִיא אֲשֵׁרָה? כָּל שֶׁיֵּשׁ תַּחְתֶּיהָ עֲבוֹדָה זָרָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כָּל שֶׁעוֹבְדִין אוֹתָהּ. וּמַעֲשֶׂה בְּצִידוֹן, בְּאִילָן שֶׁהָיוּ עוֹבְדִין אוֹתוֹ, וּמָצְאוּ תַּחְתָּיו גַּל. אָמַר לָהֶן רַבִּי שִׁמְעוֹן: 'בְּדִקוּ אֶת הַגַּל הַזֶּה', וּבְדָקוּהוּ, וּמָצְאוּ בּוֹ צוּרָה. אָמַר לָהֶן: 'הוֹאִיל וְלַצּוּרָה הֵן עוֹבְדִין - נַתִּיר לָהֶן אֶת הָאִילָן': ח. לֹא יֵשֵׁב בְּצִלָּהּ, וְאִם יָשַׁב - טָהוֹר. וְלֹא יַעֲבֹר תַּחְתֶּיהָ, וְאִם עָבַר - טָמֵא. הָיְתָה גּוֹזֶלֶת אֶת הָרַבִּים, וְעָבַר תַּחְתֶּיהָ - טָהוֹר. וְזוֹרְעִים תַּחְתֶּיהָ יְרָקוֹת בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים, אֲבָל לֹא בִּימוֹת הַחַמָּה. וְהַחַזְרִין - לֹא בִּימוֹת הַחַמָּה וְלֹא בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אַף לֹא יְרָקוֹת בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים, מִפְּנֵי שֶׁהַנִּמְיָה נוֹשֶׁרֶת עֲלֵיהֶן, וְהִוָּה לָהֶן לְזֶבֶל: ט. נָטַל מִמֶּנָּה עֵצִים - אֲסוּרִים בַּהֲנָאָה. הִסִּיק בָּהֶן אֶת הַתַּנּוּר: אִם חָדָשׁ - יִתֵּץ. וְאִם יָשָׁן - יְצַן. אָפָה בּוֹ אֶת הַפַּת - אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה. נִתְעָרְבָה בַּאֲחֵרוֹת - כֻּלָּן אֲסוּרוֹת בַּהֲנָאָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יוֹלִיךְ הֲנָאָה לְיָם הַמֶּלַח. אָמְרוּ לוֹ: אֵין פִּדְיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה. נָטַל הֵימֶנָּה כִּרְכַּר - אָסוּר בַּהֲנָאָה. אָרַג בּוֹ אֶת הַבֶּגֶד - הַבֶּגֶד אָסוּר בַּהֲנָאָה. נִתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים, וַאֲחֵרִים בַּאֲחֵרִים - כֻּלָּן אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יוֹלִיךְ הֲנָאָה לְיָם הַמֶּלַח. אָמְרוּ לוֹ: אֵין פִּדְיוֹן לַעֲבוֹדָה זָרָה: י. כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ? קָרְסָם וְזֵרַד, נָטַל מִמֶּנָּה מַקֵּל אוֹ שַׁרְבִּיט, אֲפִלּוּ עֲלֵה - הֲרֵי זוֹ בְּטֵלָה. שְׁפָיָה: לְצָרְכָּהּ - אֲסוּרָה. שֶׁלֹּא לְצָרְכָּהּ - מֻתֶּרֶת:

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק ד

א. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: שָׁלֹשׁ אֲבָנִים זוֹ בְּצַד זוֹ בְּצַד מַרְקוּלִיס - אֲסוּרוֹת. וּשְׁתַּיִם - מֻתָּרוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: שְׁנֵּרְאוֹת עִמּוֹ - אֲסוּרוֹת. וְשֶׁאֵין נִרְאוֹת עִמּוֹ - מֻתָּרוֹת: ב. מָצָא בְּרֹאשׁוֹ מָעוֹת, כִּסּוֹת אוֹ כֵלִים - הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין. פַּרְכִּילֵי עֲנָבִים וַעֲטָרוֹת שֶׁל שִׁבֳּלִים וְיֵינוֹת וּשְׁמָנִים וּסְלָתוֹת, וְכָל דָּבָר שֶׁכַּיּוֹצֵא בּוֹ קָרֵב עַל-גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ - אָסוּר: ג. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהָיָה לָהּ גִּנָּה אוֹ מֶרְחָץ - נֶהֱנִין מֵהֶן שֶׁלֹּא בְּטוּבָהּ, וְאֵין נֶהֱנִין מֵהֶן בְּטוּבָהּ. הָיָה שָׁלָהּ וְשֶׁל אֲחֵרִים - נֶהֱנִין מֵהֶן בֵּין בְּטוּבָהּ, וּבֵין שֶׁלֹּא בְּטוּבָהּ: ד. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי - אֲסוּרָה מִיָּד. וְשֶׁל יִשְׂרָאֵל - אֵינָהּ אֲסוּרָה עַד שֶׁתֵּעָבֵד. נָכְרִי מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁלּוֹ וְשֶׁל חֲבֵרוֹ, וְיִשְׂרָאֵל אֵינוֹ מְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל נָכְרִי. הַמְבַטֵּל עֲבוֹדָה זָרָה - בִּטֵּל מִשַּׁמְּשֶׁיהָ. בִּטֵּל מִשַּׁמְּשֶׁיהָ - מִשַּׁמְּשֶׁיהָ מֻתָּרִין, וְהִיא אֲסוּרָה: ה. כֵּיצַד מְבַטְּלָהּ? קָטַע רֹאשׁ אָזְנָהּ, רֹאשׁ חָטְמָהּ, רֹאשׁ אֶצְבָּעָהּ, פְּחָסָהּ, אַף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא חִסְּרָהּ - בִּטְּלָהּ. רָקַק בְּפָנֶיהָ, הִשְׁתִּין בְּפָנֶיהָ, גֵּרְרָהּ, וְזָרַק בָּהּ אֶת הַצּוֹאָה - הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ בְּטֵלָה. מִכָּרָהּ אוֹ מִשְׁכְּנָהּ - רַבִּי אוֹמֵר: בִּטֵּל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא בִּטֵּל: ו. עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁהִנִּיחוּהָ עוֹבְדֶיהָ בְּשָׁעַת שָׁלוֹם - מֻתֶּרֶת. בְּשָׁעַת מִלְחָמָה - אֲסוּרָה. בִּימוֹסְיָאוֹת שֶׁל מְלָכִים - הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִין אוֹתָם, בְּשָׁעָה שֶׁהַמְּלָכִים עוֹבְרִים: ז. שָׁאֲלוּ אֶת הַזְּקֵנִים בְּרוֹמִי: 'אִם אֵין רְצוֹנוֹ בַּעֲבוֹדָה זָרָה, לָמָּה אֵינוֹ מְבַטְּלָהּ'? אָמְרוּ לָהֶן: 'אִלּוּ לְדָבָר, שֶׁאֵין צֹרֶךְ לָעוֹלָם בּוֹ, הָיוּ עוֹבְדִים, הָיָה מְבַטְּלוֹ. הֲרֵי הֵן עוֹבְדִין לַחַמָּה וְלַלְּבָנָה וְלַכּוֹכָבִים וְלַמַּזָּלוֹת - יְאַבֵּד עוֹלָמוֹ מִפְּנֵי הַשּׁוֹטִים'? אָמְרוּ לָהֶן: 'אִם־כֵּן, יְאַבֵּד דָּבָר, שֶׁאֵין צֹרֶךְ לָעוֹלָם בּוֹ, וְיַנִּיחַ דָּבָר, שֶׁצֹּרֶךְ הָעוֹלָם בּוֹ'. אָמְרוּ לָהֶן: 'אַף אָנוּ מַחֲזִיקִין יְדֵי עוֹבְדֵיהֶם שֶׁל אֵלּוּ, שֶׁאוֹמְרִים: תֵּדְעוּ שֶׁהֵן אֱלוֹהוֹת, שֶׁהֲרֵי הֵן לֹא בָּטְלוּ': ח. לוֹקְחִין גַּת בְּעוּטָה מִן הַנָּכְרִי, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל בְּיָדוֹ, וְנוֹתֵן לַתַּפּוּחַ. וְאֵינוֹ נַעֲשֶׂה יַיִן נָסָךְ, עַד שֶׁיֵּרֵד לַבּוֹר. יָרַד לַבּוֹר: מַה שֶּׁבַּבּוֹר - אָסוּר, וְהַשְּׁאָר - מֻתָּר: ט. דּוֹרְכִין עִם הַגּוֹי בַּגַּת, אֲבָל לֹא בּוֹצְרִין עִמּוֹ. יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטֻמְאָה - לֹא דּוֹרְכִין וְלֹא בּוֹצְרִין עִמּוֹ, אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ חָבִיּוֹת לַגַּת, וּמְבִיאִין עִמּוֹ מִן הַגַּת. נַחְתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּטֻמְאָה - לֹא לָשִׁין וְלֹא עוֹרְכִין עִמּוֹ, אֲבָל מוֹלִיכִין עִמּוֹ פַּת לַפַּלְטָר: י. גּוֹי שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בְּצַד הַבּוֹר שֶׁל יַיִן, אִם יֵשׁ לוֹ עָלָיו מִלְוָה - אָסוּר. אֵין לוֹ עָלָיו מִלְוָה - מֻתָּר. נָפַל לַבּוֹר וְעָלָה, וּמְדָדוֹ בַּקָּנֶה, הִתִּיז אֶת הַצְּרֵעָה בַּקָּנֶה, אוֹ שֶׁהָיָה מְטַפֵּחַ עַל-פִּי חָבִית מְרֻתַּחַת - בְּכָל אֵלּוּ הָיָה מַעֲשֶׂה, וְאָמְרוּ: יִמָּכֵר. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. נָטַל אֶת הֶחָבִית, וּזְרָקָהּ בַּחֲמָתוֹ לַבּוֹר - זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה, וְהִכְשִׁירוּ: יא.

הַמְּטַהֵר יֵינוֹ שֶׁל נָכְרִי, וְנוֹתְנוֹ בִּרְשׁוּתוֹ, בְּבֵית הַפְּתוּחַ לִרְשׁוּת־הָרַבִּים, בְּעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם וְיִשְׂרְאֵלִים - מֻתָּר. בְּעִיר שֶׁכֻּלָּהּ גּוֹיִם - אָסוּר, עַד שֶׁיּוֹשִׁיב שׁוֹמֵר. וְאֵין הַשּׁוֹמֵר צָרִיךְ לִהְיוֹת יוֹשֵׁב וּמְשַׁמֵּר. אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס - מֻתָּר. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: כָּל רְשׁוּת גּוֹיִם אַחַת הִיא: יב. הַמְּטַהֵר יֵינוֹ שֶׁל נָכְרִי, וְנוֹתְנוֹ בִּרְשׁוּתוֹ, וְהַלָּה כּוֹתֵב לוֹ: 'הִתְקַבַּלְתִּי מִמְּךָ מָעוֹת' - מֻתָּר. אֲבָל אִם יִרְצֶה יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאוֹ, וְאֵינוֹ מַנִּיחוֹ, עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת מְעוֹתָיו - זֶה הָיָה מַעֲשֶׂה בְּבֵית שְׁאָן, וְאָסְרוּ חֲכָמִים:

מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה פֶּרֶק ה

א. הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּיֵין נֶסֶךְ - שְׂכָרוֹ אָסוּר. שְׂכָרוֹ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ מְלָאכָה אַחֶרֶת, אַף־עַל־פִּי שֶׁאָמַר לוֹ: 'הַעֲבֵר לִי חָבִית שֶׁל יֵין נֶסֶךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם' - שְׂכָרוֹ מֻתָּר. הַשּׁוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהָבִיא עָלָיו יֵין נֶסֶךְ - שְׂכָרָהּ אָסוּר. שְׂכָרָהּ לֵישֵׁב עָלָיו, אַף־עַל־פִּי שֶׁהִנִּיחַ הַגּוֹי לְגִינּוֹ עָלָיו - שְׂכָרָהּ מֻתָּר: ב. יֵין נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל עַל־גַּבֵּי עֲנָבִים - יְדִיחֵן, וְהֵן מֻתָּרוֹת. וְאִם הָיוּ מְבֻקָּעוֹת - אֲסוּרוֹת. נָפַל עַל־גַּבֵּי תְּאֵנִים אוֹ עַל־גַּבֵּי תְּמָרִים: אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתֶן טַעַם - אָסוּר. מַעֲשֶׂה בְּבֵיתוֹס בֶּן זוֹנִין, שֶׁהֵבִיא גְּרוֹגְרוֹת בְּסְפִינָה, וְנִשְׁתַּבְּרָה חָבִית שֶׁל יֵין נֶסֶךְ, וְנָפַל עַל־גַּבֵּיהֶן, וְשָׁאַל לַחֲכָמִים וְהִתִּירוּם. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁבַּהֲנָאָתוֹ בְּנוֹתֶן טַעַם - אָסוּר. כָּל שֶׁאֵין בַּהֲנָאָתוֹ בְּנוֹתֶן טַעַם - מֻתָּר, כְּגוֹן חֹמֶץ שֶׁנָּפַל עַל־גַּבֵּי גְּרִיסִין: ג. נָכְרִי שֶׁהָיָה מַעֲבִיר עִם יִשְׂרָאֵל כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם: אִם הָיָה בְּחֶזְקַת הַמְּשַׁתֵּמֵר - מֻתָּר. אִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג - כְּדֵי שְׁיִּשְׁתֹּם וְיִסְתֹּם וְיִגֹּב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְיִתְגֹּב: ד. הַמַּנִּיחַ יֵינוֹ בַּקָּרוֹן אִם בַּסְּפִינָה וְהָלַךְ לוֹ בְּקַפַּנְדַּרְיָא: נִכְנַס לַמְּדִינָה וְרָחַץ - מֻתָּר. אִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג - כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתֹּם וְיִסְתֹּם וְיִגֹּב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְיִתְגֹּב. הַמַּנִּיחַ נָכְרִי בַּחֲנוּת, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא יוֹצֵא וְנִכְנָס - מֻתָּר. וְאִם הוֹדִיעוֹ שֶׁהוּא מַפְלִיג - כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתֹּם וְיִסְתֹּם וְיִגֹּב. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְיִתְגֹּב: ה. הָיָה אוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן, וְהִנִּיחַ לְגִינָה עַל הַשֻּׁלְחָן, וּלְגִינָה עַל הַדַּלְבְּקִי, וְהִנִּיחוֹ וְיָצָא: מַה שֶּׁעַל הַשֻּׁלְחָן - אָסוּר. וּמַה שֶּׁעַל הַדַּלְבְּקִי - מֻתָּר. וְאִם אָמַר לוֹ: 'הֱוֵי מוֹזֵג וְשׁוֹתֶה' - אַף שֶׁעַל הַדַּלְבְּקִי אָסוּר. חָבִיּוֹת פְּתוּחוֹת - אֲסוּרוֹת. סְתוּמוֹת - כְּדֵי שֶׁיִּפְתַּח וְיִגֹּף וְיִתְגֹּב: ו. בַּלֶּשֶׁת גּוֹיִם שֶׁנִּכְנְסָה לָעִיר בְּשָׁעַת שָׁלוֹם: חָבִיּוֹת פְּתוּחוֹת - אֲסוּרוֹת. סְתוּמוֹת - מֻתָּרוֹת. בְּשָׁעַת מִלְחָמָה - אֵלּוּ וְאֵלּוּ מֻתָּרוֹת, לְפִי שֶׁאֵין פְּנַאי לְנַסֵּךְ: ז. אֻמָּנִין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁשָּׁלַח לָהֶם נָכְרִי חָבִית שֶׁל יֵין נֶסֶךְ בִּשְׂכָרָן - מֻתָּרִים לוֹמַר לוֹ: 'תֵּן לָנוּ אֶת דָּמֶיהָ'. וְאִם מִשֶּׁנִּכְנְסָה לִרְשׁוּתָן - אָסוּר. הַמּוֹכֵר יֵינוֹ לַנָּכְרִי: פָּסַק עַד שֶׁלֹּא מָדַד -

דָּמָיו מֻתָּרִין. מָדַד עַד שֶׁלֹּא פָּסַק - דָּמָיו אֲסוּרִין. נָטַל אֶת הַמַּשְׁפֵּךְ וּמָדַד לְתוֹךְ צְלוֹחִיתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל: אִם יֵשׁ בּוֹ עַכָּבֶת יַיִן - אָסוּר. הַמְעָרֶה מִכְּלֵי אֶל כֵּלִי: אֶת שֶׁעֵרָה מִמֶּנּוּ - מֻתָּר. וְאֶת שֶׁעֵרָה לְתוֹכוֹ - אָסוּר: ח. יֵין נֶסֶךְ - אָסוּר, וְאוֹסֵר בְּכָל שֶׁהוּא. יַיִן בְּיַיִן וּמַיִם בְּמַיִם - בְּכָל שֶׁהוּא. יַיִן בְּמַיִם וּמַיִם בְּיַיִן - בְּנוֹתֵן טַעַם. זֶה הַכְּלָל: מִין בְּמִינוֹ - בְּמַשֶּׁהוּ; וְשֶׁלֹּא בְּמִינוֹ - בְּנוֹתֵן טַעַם: ט. אֵלּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין בְּכָל שֶׁהֵן: יַיִן נֶסֶךְ, וַעֲבוֹדָה זָרָה, וְעוּרוֹת לְבוּבִין, וְשׁוֹר הַנִּסְקָל, וְעֶגְלָה עֲרוּפָה, וְצִפֳּרֵי מְצֹרָע, וּשְׂעַר נָזִיר, וּפֶטֶר חֲמוֹר, וּבָשָׂר בֶּחָלָב, וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, וְחֵלֶב שֶׁנִּשְׁחַט בָּעֲזָרָה - הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין וְאוֹסְרִין בְּכָל שֶׁהֵן: י. יֵין נֶסֶךְ שֶׁנָּפַל לַבּוֹר - כֻּלּוֹ אָסוּר בַּהֲנָאָה. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: יְמָכֵר כֻּלּוֹ לַנָּכְרִי חוּץ מִדְּמֵי יֵין נֶסֶךְ שֶׁבּוֹ: יא. גַּת שֶׁל אֶבֶן שֶׁזּוֹפְתָהּ גּוֹי - מְנַגְּבָהּ, וְהִיא טְהוֹרָה. וְשֶׁל עֵץ - רַבִּי אוֹמֵר: יְנַגֵּב. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יְקַלַּף אֶת הַזֶּפֶת. וְשֶׁל חֶרֶס, אַף־עַל־פִּי שֶׁקִּלַּף אֶת הַזֶּפֶת - הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה: יב. הַלּוֹקֵחַ כְּלֵי תַשְׁמִישׁ מִן הַגּוֹי: אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַטְבִּיל - יַטְבִּיל. לְהַגְעִיל - יַגְעִיל. לְלַבֵּן בְּאוּר - יְלַבֵּן בְּאוּר. הַשִּׁפּוּד וְהָאַסְכְּלָה - מְלַבְּנָן בְּאוּר. הַסַּכִּין - שָׁפָה, וְהִיא טְהוֹרָה:

סְלִיק מַסֶּכֶת עֲבוֹדָה זָרָה

מַסֶּכֶת אָבוֹת פֶּרֶק א

פֶּרֶק א. מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים, וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים, וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים: הֱווּ מְתוּנִים בַּדִּין, וְהַעֲמִידוּ תַּלְמִידִים הַרְבֵּה, וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה: ב. שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הוּא הָיָה אוֹמֵר: עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֲבוֹדָה, וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים: ג. אַנְטִיגְנוֹס אִישׁ סוֹכוֹ קִבֵּל מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב עַל־מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס, אֶלָּא הֱווּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁין אֶת הָרַב, שֶׁלֹּא עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס, וִיהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם: ד. יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה וְיוֹסֵי בֶּן־יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מֵהֶם. יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה אוֹמֵר: יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים, וֶהֱוֵי מִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם, וֶהֱוֵי שׁוֹתֶה בַצָּמָא אֶת דִּבְרֵיהֶם: ה. יוֹסֵי בֶּן־יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר: יְהִי בֵיתְךָ פָּתוּחַ לְרֶוָחָה, וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתֶךָ, וְאַל תַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה. בְּאִשְׁתּוֹ אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ! מִכָּאן אָמְרוּ חֲכָמִים: כָּל זְמַן שֶׁאָדָם מַרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה - גּוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ, וּבוֹטֵל מִדִּבְרֵי תוֹרָה, וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ גֵּיהִנֹּם: ו. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־פְּרַחְיָה וְנִתַּאי הָאַרְבֵּלִי קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־פְּרַחְיָה אוֹמֵר: עֲשֵׂה לְךָ רַב, וּקְנֵה לְךָ חָבֵר, וֶהֱוֵי דָּן אֶת כָּל הָאָדָם

לְכַף־זְכוּת: ז. נִתַּאי הָאַרְבֵּלִי אוֹמֵר: הַרְחֵק מִשָּׁכֵן רָע, וְאַל תִּתְחַבֵּר לָרָשָׁע, וְאַל תִּתְיָאֵשׁ מִן הַפֻּרְעָנוּת: ח. יְהוּדָה בֶן־טַבַּאי וְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח קִבְּלוּ מֵהֶם. יְהוּדָה בֶן־טַבַּאי אוֹמֵר: אַל תַּעַשׂ עַצְמְךָ כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּנִין. וּכְשֶׁיִּהְיוּ בַּעֲלֵי דִינִים עוֹמְדִים לְפָנֶיךָ - יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כִּרְשָׁעִים. וּכְשֶׁנִּפְטָרִים מִלְּפָנֶיךָ - יִהְיוּ בְעֵינֶךָ כְּזַכָּאִין, כְּשֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין: ט. שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח אוֹמֵר: הֱוֵי מַרְבֶּה לַחֲקֹר אֶת הָעֵדִים, וֶהֱוֵי זָהִיר בִּדְבָרֶיךָ, שֶׁמָּא מִתּוֹכָם יִלְמְדוּ לְשַׁקֵּר: י. שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֶם. שְׁמַעְיָה אוֹמֵר: אֱהֹב אֶת הַמְּלָאכָה, וּשְׂנָא אֶת הָרַבָּנוּת, וְאַל תִּתְוַדַּע לָרָשׁוּת: יא. אַבְטַלְיוֹן אוֹמֵר: חֲכָמִים, הִזָּהֲרוּ בִּדְבָרֵיכֶם! שֶׁמָּא תָּחוֹבוּ חוֹבַת גָּלוּת וְתִגְלוּ לִמְקוֹם מַיִם הָרָעִים, וְיִשְׁתּוּ הַתַּלְמִידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם - וְיָמוּתוּ, וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל: יב. הִלֵּל וְשַׁמַּאי קִבְּלוּ מֵהֶם. הִלֵּל אוֹמֵר: הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַהֲרֹן, אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה: יג. הוּא הָיָה אוֹמֵר: נִגַּד שְׁמָא - אָבַד שְׁמֵהּ. וּדְלָא מוֹסִיף - פָּסִיק. וּדְלָא יָלֵיף - קְטָלָא חַיָּב. וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתַגָּא - חָלָף: יד. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אִם אֵין אֲנִי לִי - מִי לִי? וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי - מָה אֲנִי? וְאִם לֹא עַכְשָׁיו - אֵימָתַי?: טו. שַׁמַּאי אוֹמֵר: עֲשֵׂה תּוֹרָתְךָ קֶבַע. אֱמֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה. וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת: טז. רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר: עֲשֵׂה לְךָ רַב, וְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק, וְאַל תַּרְבֶּה לְעַשֵּׂר אֲמָדוֹת: יז. שִׁמְעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר: כָּל יָמַי גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים, וְלֹא מָצָאתִי לַגּוּף טוֹב אֶלָּא שְׁתִיקָה. וְלֹא הַמִּדְרָשׁ הוּא הָעִקָּר, אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה. וְכָל הַמַּרְבֶּה דְּבָרִים - מֵבִיא חֵטְא יח. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד: עַל הַדִּין, וְעַל הָאֱמֶת, וְעַל הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (זְכַרְיָה ח, טז): "אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם":

מַסֶּכֶת אָבוֹת פֶּרֶק ב

א. רַבִּי אוֹמֵר: אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיִּבֹּר לוֹ הָאָדָם? כָּל שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת לְעוֹשֶׂיהָ, וְתִפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם. וֶהֱוֵי זָהִיר בְּמִצְוָה קַלָּה כְּבַחֲמוּרָה, שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹת. וֶהֱוֵי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ, וּשְׂכַר עֲבֵרָה כְּנֶגֶד הֶפְסֵדָהּ. וְהִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים, וְאֵי אַתָּה בָּא לִידֵי עֲבֵרָה: דַּע מַה לְּמַעְלָה מִמְּךָ: עַיִן רוֹאָה, וְאֹזֶן שׁוֹמַעַת, וְכָל מַעֲשֶׂיךָ בַּסֵּפֶר נִכְתָּבִין: ב. רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אוֹמֵר: יָפֶה תַּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ־אֶרֶץ, שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּחַת עָוֹן. וְכָל־תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּהּ מְלָאכָה - סוֹפָהּ בְּטֵלָה, וְגוֹרֶרֶת עָוֹן. וְכָל הָעֲמֵלִים עִם הַצִּבּוּר - יִהְיוּ עֲמֵלִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם, שֶׁזְּכוּת אֲבוֹתָם מְסַיַּעְתָּן, וְצִדְקָתָם עוֹמֶדֶת לָעַד. וְאַתֶּם, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם שָׂכָר הַרְבֵּה, כְּאִלּוּ עֲשִׂיתֶם: ג. הֱווּ זְהִירִין בָּרָשׁוּת, שֶׁאֵין

מְקָרְבִין לוֹ לָאָדָם אֶלָּא לְצָרְכּוֹ עַצְמָן. נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בִּשְׁעַת הֲנָאָתָן. וְאֵין עוֹמְדִין לוֹ לָאָדָם בִּשְׁעַת דָּחְקוֹ: ד. הוּא הָיָה אוֹמֵר: עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ, כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ. בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ. הִלֵּל אוֹמֵר: אַל תִּפְרֹשׁ מִן הַצִּבּוּר. וְאַל תַּאֲמִן בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ. וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ, עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ. וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמֹעַ, שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע. וְאַל תֹּאמַר: ׳לִכְשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה׳ - שֶׁמָּא לֹא תִּפָּנֶה: ה. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אֵין בּוּר יָרֵא חֵטְא, וְלֹא עַם־הָאָרֶץ חָסִיד, וְלֹא הַבַּיְשָׁן לָמֵד, וְלֹא הַקַּפְדָּן מְלַמֵּד, וְלֹא כָּל הַמַּרְבֶּה בִּסְחוֹרָה מַחְכִּים. וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים - הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ: ו. אַף הוּא רָאָה גֻּלְגֹּלֶת אַחַת שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמָּיִם. אָמַר לָהּ: ׳עַל דַּאֲטֵפְתְּ - אַטְפוּךְ. וְסוֹף מְטַיְּפַיִךְ - יְטוּפוּן׳: ז. הוּא הָיָה אוֹמֵר: מַרְבֶּה בָּשָׂר - מַרְבֶּה רִמָּה. מַרְבֶּה נְכָסִים - מַרְבֶּה דְּאָגָה. מַרְבֶּה נָשִׁים - מַרְבֶּה כְּשָׁפִים. מַרְבֶּה שְׁפָחוֹת - מַרְבֶּה זִמָּה. מַרְבֶּה עֲבָדִים - מַרְבֶּה גָּזֵל. מַרְבֶּה תּוֹרָה - מַרְבֶּה חַיִּים. מַרְבֶּה יְשִׁיבָה - מַרְבֶּה חָכְמָה. מַרְבֶּה עֵצָה - מַרְבֶּה תְּבוּנָה. מַרְבֶּה צְדָקָה - מַרְבֶּה שָׁלוֹם. קָנָה שֵׁם טוֹב - קָנָה לְעַצְמוֹ. קָנָה לוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה - קָנָה לוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם־הַבָּא: ח. רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן־זַכַּאי קִבֵּל מֵהִלֵּל וּמִשַּׁמַּאי. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה - אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ, כִּי לְכָךְ נוֹצָרְתָּ. חֲמִשָּׁה תַּלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן־זַכַּאי, וְאֵלּוּ הֵן: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן־הָרְקָנוֹס, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־חֲנַנְיָה, וְרַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן, וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן־נְתַנְאֵל, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲרָךְ. הוּא הָיָה מוֹנֶה שְׁבָחָן: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן־הָרְקָנוֹס - בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־חֲנַנְיָה - אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ. רַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן - חָסִיד. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן־נְתַנְאֵל - יְרֵא חֵטְא. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן־עֲרָךְ - מַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר. הוּא הָיָה אוֹמֵר: אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם, וְאֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה - מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ: אִם יִהְיוּ כָּל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם, וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס אַף עִמָּהֶם, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ בְּכַף שְׁנִיָּה - מַכְרִיעַ אֶת כֻּלָּם: ט. אָמַר לָהֶם: צְאוּ וּרְאוּ, אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם? רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: עַיִן טוֹבָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: חָבֵר טוֹב. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שָׁכֵן טוֹב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֵב טוֹב. אָמַר לָהֶם: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם, שֶׁבִּכְלָל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם. אָמַר לָהֶם: צְאוּ וּרְאוּ, אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ רָעָה שֶׁיִּתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם? רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: עַיִן רָעָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: חָבֵר רָע. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: שָׁכֵן רָע. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הַלֹּוֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם. אֶחָד הַלֹּוֶה מִן הָאָדָם, כִּלְוֵה מִן הַמָּקוֹם בָּרוּךְ־הוּא,

שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לז, כא): ״לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם, וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן״. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֵב רָע. אָמַר לָהֶם: רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם, שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם: י. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יְהִי כְּבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ, וְאַל תְּהִי נוֹחַ לִכְעֹס, וְשׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתֶךָ. וֶהֱוֵי מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד אוּרָן שֶׁל חֲכָמִים, וֶהֱוֵי זָהִיר בְּגַחַלְתָּן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה, שֶׁנְּשִׁיכָתָן נְשִׁיכַת שׁוּעָל, וַעֲקִיצָתָן עֲקִיצַת עַקְרָב, וּלְחִישָׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף, וְכָל דִּבְרֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ: יא. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: עַיִן הָרָע, וְיֵצֶר הָרָע, וְשִׂנְאַת הַבְּרִיּוֹת - מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם: יב. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: יְהִי מָמוֹן חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ. וְהַתְקֵן עַצְמְךָ לִלְמֹד תּוֹרָה, שֶׁאֵינָהּ יְרֻשָּׁה־לָךְ. וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם: יג. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הֱוֵי זָהִיר בִּקְרִיאַת־שְׁמַע וּבִתְפִלָּה. וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל - אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע, אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (יוֹאֵל ב, יג): ״כִּי חַנּוּן וְרַחוּם הוּא, אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְנִחָם עַל הָרָעָה״. וְאַל תְּהִי רָשָׁע בִּפְנֵי עַצְמֶךָ: יד. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: הֱוֵי שָׁקוּד לִלְמֹד תּוֹרָה, וְדַע מַה שֶּׁתָּשִׁיב לָאֲפִיקוֹרוֹס. וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עָמֵל. וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֵּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ: טו. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר: הַיּוֹם קָצָר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה, וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים, וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה, וּבַעַל־הַבַּיִת דּוֹחֵק: טז. הוּא הָיָה אוֹמֵר: לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לִגְמֹר, וְלֹא אַתָּה בֶּן־חוֹרִין לִבָּטֵל מִמֶּנָּה. אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה - נוֹתְנִים לְךָ שָׂכָר הַרְבֵּה. וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ שֶׁיְּשַׁלֵּם־לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ. וְדַע, מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל צַדִּיקִים לֶעָתִיד לָבוֹא:

שֶׁהוּא לַיְלָה. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בְּאוֹתָם הָעוֹלָמוֹת שֶׁהֵם יָמִים בְּאוֹתָם הַהֲנָאוֹת וְהַכִּסּוּפִין שֶׁהוּא נוֹחֵל:

וַיי׳ בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל. בְּאוֹתוֹ הַמִּשְׁרָה (נ״א הַמַּעֲשֵׂר) שֶׁנָּתַן לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִשְּׁמוֹ, שֶׁהִיא אוֹת ה״א, שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם. וְתַנְיָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִטְּטְרוֹן שַׂר הַפָּנִים שֶׁהוּא נַעַר עֶבֶד מֶרְכָּבָה הָאָדוֹן הַמּוֹשֵׁל עָלָיו, מְמוּנֶּה עַל הַנְּשָׁמָה בְּכָל יוֹם לְהַסְפִּיק לָהּ מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁנִּצְטַוָּה, וְהוּא עָתִיד לְמֵיסַב חוּשְׁבַּן פִּתְקָא בְּבָתֵּי קִבְרֵי מִן דּוּמָה וּלְאַחֲזָאָה לֵיהּ קַמֵּי מָארֵיהּ, וְהוּא זַמִּין לְמֶעְבַּד חָמִיר הַהוּא גַּרְמָא תְּחוֹת אַרְעָא לְתַקָּנָא לְגוּפַיָּיא וּלְקַיְּמָא לוֹן בְּשְׁלֵימוּתָא דְּגוּפָא בְּלָא נְשְׁמָתָא. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא [דף קכו ע״ב] יְשַׁדַּר לָהּ לְאַתְרָהּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּאוֹתָהּ שָׁעָה מַה כְּתִיב: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמּוֹשֵׁל וגו׳. מַהוּ אֶל עַבְדּוֹ, אִי בְּחָכְמְתָא דָּא דַּאֲמַרְתְּ בְּקַדְמֵיתָא דְּכַד נָחֵשׁ אוֹלִיף לֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ מְאַבּוֹי. אֲבָל בְּאִינּוּן הָרְרֵי קֶדֶם דְּאִיהוּ אֶרֶץ קֶדֶם אוֹלִיף כָּל חָדָשִׁין וְכָל זִינֵי קוֹסְמִין. (שמות קיב) בְּגִין דִּבְאִינּוּן טוּרֵי אִינּוּן מַלְאֲכֵי עַזָּ״א וַעֲזָאֵ״ל דְּאַפִּיל לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִן שְׁמַיָּא וְאִינּוּן קְטִירִין בְּשַׁלְשְׁלָאֵי דְּפַרְזְלָא וְאוֹדִיעִין חָדָשִׁין לִבְנֵי נָשָׁא, וּמִתַּמָּן הַוָּה יָדַע בִּלְעָם כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר מִן אֲרָם יַנְחֵנִי בָּלָק מֶלֶךְ מוֹאָב מֵהָרְרֵי קֶדֶם. אֲמַר לֵיהּ וְהָא כְּתִיב וְלֹא הָלַךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לִקְרַאת נְחָשִׁים וַיָּשֶׁת אֶל הַמִּדְבָּר פָּנָיו. אֲמַר לֵיהּ סְטָרָא תַּתָּאָה דְּאַתְיָא מֵרוּחַ מְסָאֲבָא דְּלְעֵילָּא הוּא רוּחַ מְסָאֲבָא לְתַקָּנָא לְגוּפַיָּיא וּלְקַיְּמָא לוֹן בְּשְׁלֵימוּתָא דְּגוּפָא בְּלָא נְשְׁמָתָא. דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא [דף קכו ע״ב] יְשַׁדַּר לָהּ לְאַתְרָהּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּאוֹתָהּ שָׁעָה מַה כְּתִיב: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמּוֹשֵׁל וגו׳. מַהוּ אֶל עַבְדּוֹ, אִי בְּחָכְמְתָא דָּא דַּאֲמַרְתְּ בְּקַדְמֵיתָא דְּכַד נָחֵשׁ

אָתָא עַל חַוָּה אַטִּיל בָּהּ נִסְתַּכֵּל מַהוּ אֶל עַבְדּוֹ. אָמַר
זוֹהֲמָא שַׁפִּיר, אֲבָל הָא תָּנִינָן רַבִּי נְהוֹרָאי לֹא נִסְתַּכֵּל אֶלָּא
דְּכַד קָאִימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי פָּסַק מִנַּיְהוּ זוֹהֲמָא.
יִשְׂרָאֵל דְּקַבִּילוּ אוֹרַיְתָא פָּסַק וּמַאן אִיהוּ, זֶה מטטרו"ן
מִנַּיְהוּ זוֹהֲמָא, אֲבָל שְׁאָר כִּדְקָאָמְרָן, דְּאִיהוּ עָתִיד לְיַפּוֹת
עַמִּין עוֹבְדֵי עכו"ם דְּלָא לַגּוּף בְּבָתֵּי קִבְרֵי. הָדָא הוּא
קַבִּילוּ אוֹרַיְתָא לָא פָּסְקָא דִּכְתִיב וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל עַבְדּוֹ,
זוֹהֲמָא מִנַּיְהוּ. אָמַר לֵיהּ זֶה מטטרון עַבְדּוֹ שֶׁל מָקוֹם.
שַׁפִּיר קָאָמַרְתְּ, אֲבָל תָּא חֲזֵי (קפא א) זָקֵן בֵּיתוֹ, שֶׁהוּא תַּחְלַת
אוֹרַיְתָא לָא אִתְיְיהִיבַת אֶלָּא בְּרִיוֹתָיו שֶׁל מָקוֹם. הַמּוֹשֵׁל בְּכָל
לְדִכְווֹרֵי דִּכְתִיב (דברים ד) וְזֹאת אֲשֶׁר לוֹ, שֶׁנָּתַן לוֹ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי הוּא מֶמְשָׁלָה עַל כָּל צִבְאוֹתָיו.
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּהָא נַשֵּׁי פְּטִירִין וְתָאנָא אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר
מִפְּקוּדֵי אוֹרַיְתָא. וְעוֹד רַבִּי יוֹסֵי אָמַר רַב כָּל צִבְאוֹתָיו
דְּאַהֲדְרוּ כֻּלְּהוּ לְזוֹהֲמָתָן שֶׁל אוֹתוֹ עֶבֶד נוֹטְלִים אוֹר
כְּקַדְמֵיתָא בָּתַר דְּחָטוֹ, וְאִתְתָּא וְנָהֲנִין מִזִּיו הַנְּשָׁמָה, דְּתָאנָא
קַשְׁיָא לְאִתְפָּרְשָׁא זוֹהֲמָא מִנָּהּ אוֹר הַנְּשָׁמָה לָעוֹלָם הַבָּא גָּדוֹל
יַתִּיר מִגַּבְרָא. וּבְגִין כָּךְ מֵאוֹר הַכִּסֵּא. וְהָא מֵהַכִּסֵּא
אִשְׁתַּכָּחוּ נָשִׁין בַּחֲרַשְׁיָא נִטְלָה הַנְּשָׁמָה. אֶלָּא זֶה לְפִי
וּבְזוֹהֲמָא דָּא יַתִּיר מִגּוּבְרִין. הָרָאוּי לוֹ וְזֶה לְפִי הָרָאוּי לוֹ.
דְּהָא נַשֵּׁי מִסְטָרָא דְּשִׂמְאלָא רַב נַחְמָן אָמַר גָּדוֹל מֵאוֹר הַכִּסֵּא
קָא אַתְיָין וְאִתְדַּבָּקוּ בְּדִינָא מַמָּשׁ דִּכְתִיב (יחזקאל א) דְּמוּת
קַשְׁיָא, וְסִטְרָא דָּא אִתְדַּבַּק כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמַעְלָה,
בְּהוֹ יַתִּיר מִגּוּבְרִין כְּמָה מַאי עָלָיו עַל זָהֳרוֹ. וּכְשֶׁהוּא
דְּאִתְמַר בְּגִין דְּאַתְיָא מִסְטָרָא הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוּתוֹ כָּל

צִבְאוֹתָיו וְהַמֶּרְכָּבָה שֶׁלּוֹ נוֹטִין דְּדִינָא קַשְׁיָא, וְכֹלָּא אִתְדַּבַּק מֵאוֹתוֹ הַזּוֹהַר. הָדָא הוּא וְאָזַיִל בָּתַר זִינֵיהּ. תָּא חֲזֵי שֶׁהַנְּשָׁמָה אוֹמֶרֶת לוֹ (דכתיב) שִׂים דְּהָכֵי הוּא כְּמָה דַּאֲמִינָא, נָא יָדְךָ, כְּלוֹמַר סִיעָתְךָ, תַּחַת דִּבְלְעָם הֲוָה אִסְתַּאַב יְרֵכִי, זֶהוּ אוֹר הַנִּשְׁפָּע מִן בְּקַדְמֵיתָא בְּגִין לְאַמְשָׁכָא הַנְּשָׁמָה עֲלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי שָׁלוֹם כָּךְ קִבַּלְנוּ בְּשָׁעָה דָּא אִתְּתָא בְּיוֹמֵי דִּמְסָאֲבוּ שְׁוָה הוֹלֵךְ בִּשְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל מָקוֹם, דִּילָהּ אִית לֵיהּ לְבַר נָשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵנִיעַ כָּל לְאִסְתַּמְּרָא מִנָּהּ, בְּגִין דִּבְרוּחַ צִבְאוֹתָיו שֶׁל מַעְלָה בְּאוֹת אַחַת מְסָאֲבָא אִתְדַּבְּקַת וּבְהַהוּא מִשְׁמוֹ. אָמַר רַב הוּנָא כָּךְ יְרֵכ"י זִמְנָא אִי אִיהִי תַּעֲבִיד חֲרָשִׁין בְּגִימַטְרִיָּא ר"ם. כְּלוֹמַר הַנְּשָׁמָה אַצְלָחוּ בִּידָהָא יַתִּיר מִזִּמְנָא אוֹמֶרֶת שִׂים נָא יָדְךָ סִיעָתְךָ אָחֳרָא, דְּהָא רוּחַ מְסָאֲבָא תַּחַת מַעֲלָתוֹ שֶׁל רָם וְנִשָּׂא שַׁרְיָא עִמַּהּ, וְעַל דָּא בְּכָל הַמּוֹשֵׁל עַל הַכֹּל וּלְאַחַר שֶׁצִּוָּה מַה דְּקָרִיבַת אִסְתַּאַב, כָּל שֶׁכֵּן סִיעַת עֶלְיוֹנִים תַּחַת יָדוֹ אֲנִי מַאן דְּקָרִיב בַּהֲדָהּ. זַכָּאִין מַשְׁבִּיעֲךָ שְׁבוּעָה גְּדוֹלָה בּוֹ. אָמַר אִינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ רַבִּי יִצְחָק "אֱלֹהֵי "הַשָּׁמַיִם הוּא יָהֵיב לוֹן אוֹרַיְתָא וַאֲמַר "וֵאלֹהֵי "הָאָרֶץ. הוֹאִיל וְאָמַר לוֹן (ויקרא יח) וְאֶל אִשָּׁה בְּנִדַּת בְּיֵי' שֶׁהוּא הַכֹּל, לָמָּה נֶאֱמַר טֻמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגַלּוֹת אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה עֶרְוָתָהּ אֲנִי יי'. אָמַר לֵיהּ שֶׁהוּא אָדוֹן עַל הַכֹּל, בְּבַת אַחַת הַאי מַאן דְּאִסְתַּכַּל בְּצִפְצוּפוֹי וּבְרֶגַע אֶחָד הוּא מֵנִיעַ לַכֹּל דְּעוֹפֵי אַמַּאי אִקְרֵי נָחָשׁ. אָמַר וְכֻלָּם כְּאַיִן [דף קכו ע"א] נֶגְדּוֹ. רַבִּי לוֹ דְּהָא מֵהַהוּא סִטְרָא קָאָתֵי דְּרוּחַ מְסָאֲבָא שַׁרְיָא עַל הַהוּא עוֹפָא [דף קכו ע"א] וְאוֹדַע מִלִּין בְּעַלְמָא. וְכָל רוּחַ

מְסָאֲבָא בְּנָחָשׁ אִתְדַּבָּקוּ וְאַתְיָין לְעַלְמָא וְלֵית מַאן דְּיִשְׁתְּזִיב מִנֵּיהּ בְּעַלְמָא, דְּהָא אִיהוּ אִשְׁתַּכַּח עִם כֻּלָּא, עַד זִמְנָא דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַעֲבָרָא לֵיהּ מֵעַלְמָא כְּמָה דְּאִתְּמַר דִּכְתִיב (ישעיה כה) בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח וּמָחָה יי׳ אֱלֹהִים דִּמְעָה מֵעַל כָּל פָּנִים וגו׳. וּכְתִיב (זכריה יג) וְאֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה אַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ וגו׳. רִבִּי יְהוּדָה אָמַר אַבְרָהָם יָדַע בְּהַהִיא מְעָרְתָּא סִימָנָא, וְלִבֵּיהּ וּרְעוּתֵיהּ תַּמָּן הֲוָה, בְּגִין דְּמִקַּדְמַת דְּנָא עָאל לְתַמָּן וְחָמָא לְאָדָם וְחַוָּה טְמִירִין תַּמָּן. וּמִנָּא הֲוָה יָדַע דְּאִינּוּן הֲווֹ. אֶלָּא חָמָא דְּיוֹקְנֵיהּ, וְאִסְתַּכַּל וְאִתְפַּתַּח לֵיהּ חַד פִּתְחָא דְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן תַּמָּן וְהַהוּא דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם הֲוָה קָאֵים לְגַבֵּיהּ. וְתָא חֲזֵי כָּל מַאן דְּאִסְתַּכַּל בְּדְיוֹקְנָא דְּאָדָם לָא אִשְׁתְּזִיב לְעַלְמִין מִמִּיתָה, בְּגִין דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ אִסְתַּלַּק מֵעַלְמָא חָמֵי יִצְחָק אוֹמֵר עַל שִׁתִּים אוֹתִיּוֹת מִשְׁמוֹ לְהוֹרוֹת שֶׁהוּא הַכֹּל וְאֵין אַחֵר בִּלְתּוֹ:

וְאַשְׁבִּיעֲךָ בַּיי׳ אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ. אָמַר רַב הוּנָא וְאִי הַוִינָא עִמְּהוֹן דְּמָארֵי מַתְנִיתָא כַּד גְּלוּ רָזָא דְּנָא לָא אִיפְרַשְׁנָא מִנְּהוֹן הָכֵי, דְּהָא אֲנָא חָזֵי עֲמִיקִין סַגִּיאִין בְּפוּמַיְיהוּ דְּגָלוּ וְלָא אִתְחַזְיָין לְכָל אֱינִישׁ. תָּא חֲזֵי שְׁבוּעַת קְיָימָא דָּא אוֹמֵי לָהּ נְשָׁמָתָא דְּכְתִיב אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי. אֲמַר רַבִּי יִצְחָק מֵהָכָא בְּגִין דְּמִקַּדְמַת דְּנָא עָאל מַשְׁמַע שֶׁהוּאִיל וְאַתָּה הוֹלֵךְ לְתַמָּן וְחָמָא לְאָדָם וְחַוָּה בִּשְׁלִיחוּת זֶה לֹא תִקַּח אִשָּׁה טְמִירִין תַּמָּן. וּמִנָּא הֲוָה יָדַע דְּאִינּוּן הֲווֹ. אֶלָּא חָמָא לִבְנִי, כְּלוֹמַר שֶׁלֹּא תִקַּח גּוּף לִבְנִי (ד״אלִבְנָיְנִי) לִיכָּנֵם בְּגוּף אַחֵר בְּגוּף זָר בְּגוּף שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹ, אֶלָּא בְּהַהוּא מַמָּשׁ שֶׁהוּא שֶׁלִּי, בְּהַהוּא מַמָּשׁ שֶׁיָּצָאתִי מִמֶּנּוּ, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב כִּי אִם אֶל אַרְצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי תֵּלֵךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי מַהוּ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי לְיִצְחָק. אָמַר רַבִּי יִצְחָק דְּבַר נָשׁ אִסְתַּלַּק מֵעַלְמָא חָמֵי אוֹתוֹ הַגּוּף שֶׁנִּצְטַעֵר עִמִּי בְּאוֹתוֹ

הָעוֹלָם, וְלֹא הָיָה לוֹ הֲנָאָה לֵיהּ לְאָדָם וּבְהַהוּא זִמְנָא
וְכָסוּף בּוֹ מִפְּנֵי יִרְאַת קוֹנוֹ, אוֹתוֹ מִית. אֲבָל אַבְרָהָם אִסְתַּכַּל
הַגּוּף מַמָּשׁ תִּקַּח לִיצְחָק עִמּוֹ בֵּיהּ וְחָמָא דְּיוֹקְנֵיהּ וְאִתְקַיֵּים,
בְּהַאי שִׁמְחַת הַצַּדִּיקִים. לִיצְחָק וְחָמָא נְהוֹרָא דְּנָהִיר בְּמַעֲרְתָּא
עִמּוֹ בְּשִׁמְחַת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ וְחַד שְׁרַגָּא דָּלִיק, כְּדֵין תָּאִיב
הוּא, לִיצְחָק עִמּוֹ דְּעַכְשָׁיו עֵת אַבְרָהָם [לֶהֱוֵי] דְּיוֹרֵיהּ
שְׂחוֹק בָּעוֹלָם הַבָּא הוּא דִּכְתִיב בְּהַהוּא אֲתַר, וְלִבֵּיהּ וּרְעוּתֵיהּ
(תהלים קכו) אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ חָזֵי הָוָה תָּדִיר בְּמַעֲרְתָּא. תָּא
וגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר יִצְחָק הַשְׁתָּא אַבְרָהָם בְּחָכְמְתָא עָבַד
תָּא שְׁמַע אֵין מַלְאָךְ אֶחָד עוֹשֶׂה בְּזִמְנָא דְּתָבַע קִבְרָא לְשָׂרָה,
אֶלָּא שְׁלִיחוּת אֶחָד, וְלֹא ב' דְּהָא כַּד תָּבַע לָא תָּבַע
שְׁלִיחוּת בְּבַת אַחַת. וְתַנְיָא אָמַר לְמַעֲרְתָּא בְּהַהוּא זִמְנָא, וְלָא
רַבִּי אַבָּא מַלְאָךְ אֶחָד אֲשֶׁר אָמַר דְּבָעֵי לְאִתְפָּרְשָׁא מִנַּיְהוּ
קֶסֶת הַסּוֹפֵר בְּמָתְנָיו עָתִיד אֶלָּא אָמַר תְּנוּ לִי אֲחוּזַת קֶבֶר
לְהַרְשִׁים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִלְּפָנַי.
מִצְחוֹ, וּלְאַחַר כֵּן הַשַּׂר הַגָּדוֹל וְאִי תֵּימָא דְּלָא הָוָה עֶפְרוֹן
הוֹלֵךְ לְתַקֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד תַּמָּן. תַּמָּן הָוָה, דִּכְתִיב
וּלְהַעֲמִידוֹ לְקַבֵּל נִשְׁמָתוֹ, הָדָא וְעֶפְרוֹן יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת,
הוּא דִּכְתִיב הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ וְאַבְרָהָם לָא אָמַר לֵיהּ בְּהַהִיא
לְפָנֶיךָ וְלַקַּחְתָּ אִשָּׁה, מַאי לְפָנֶיךָ שַׁעְתָּא כְּלוּם. אֶלָּא מַה דַּאֲמַר
לְפְנֵי שְׁלִיחוּתְךָ. רַבִּי (אֶלְעָזָר) לוֹן, אֲמַר כְּמָה דִּכְתִיב וַיְדַבֵּר
אֶלִיעֶזֶר אָזַל לְמֶחֱמֵי לְרַבָּן יוֹחָנָן אֶל בְּנֵי חֵת וגו'. וְכִי סָלְקָא
בֶּן זַכַּאי רַבֵּיהּ, וְהַהוּא יוֹמָא רֵישׁ דַּעְתָּךְ דְּאַבְרָהָם בָּעָא
יַרְחָא הָוָה, כַּד מָטָא גַּבֵּיהּ אֲמַר לְאִתְקַבְּרָא בֵּינַיְיהוּ בֵּין
לֵיהּ בִּירָא דִּלְסַרְיָין וּמַלְיָין לֵיהּ מְסָאֲבִין אוֹ דְּתָאוּבְתֵּיהּ הָוָה
וְהוּא נְבִיעַ מִדִּידֵיהּ יַתִּיר, מַאי עִמְּהוֹן, אֶלָּא בְּחָכְמָה עָבַד.

וַיַּלְפִּינָן [דף קכז ע"ב] אוֹרַח בָּעָא הָכָא. אָמַר לֵיהּ חַיָּיב אָדָם אַרְעָא הָכָא בְּמָה דַּעֲבַד [דף קכז ע"ב] לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ. אַבְרָהָם, דְּהָא בְּגִין דִּתְאוּבְתֵּיהּ אָמַר לֵיהּ לָאו עַל כָּךְ אֲמָרִית. וּרְעוּתֵיהּ הֲוָה בְּהַהִיא אֶלָּא אֲנָא חָמֵי בְּאַנְפָּךְ דְּמִלָּה מְעַרְתָּא, אַף עַל גַּב [דְּעֶפְרוֹן] חַדְתָּא אִית גַּבָּךְ מֵאינוּן עַמִּיקִים דְּאַתְּ עָתִיד לְמִתְבַּע. אֲמַר לֵיהּ דְּהַהוּא תַּמָּן לָא בְּעָא לְמִשְׁאַל לֵיהּ מִיָּד הַהוּא רְעוּתָא דְּהַהוּא חָמֵינָא הַאי אוֹר הָרִאשׁוֹן לֵיהּ בִּמְעַרְתָּא, וְשָׁאֵיל דְּמַטְלָנוֹי עַשָּׂרָה וּבַעֲשָׂרָה נָטֵיל, בְּקַדְמֵיתָא מַה דְּלָא אִצְטְרִיךְ וּבְרָזָא דַּעֲשָׂרָה נָהִיג לְכֹלָּא, לֵיהּ לְאִינּוּן אָחֳרָנִין וְלָא וּבְאַתְוָותָא דַּעֲשָׂרָה עָבִיד לְעֶפְרוֹן. כֵּיוָן דַּאֲמָרוּ לֵיהּ קַמֵּי עֶפְרוֹן שְׁמָעֵנוּ אֲדֹנִי נְשִׂיא עַשָּׂרָה מַפְתְּחָן דְּבֵי קַצְרֵי בִּידוֹי, אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ וגו׳. מַה וּפִתְקִין עַשָּׂרָה נָטֵיל בְּגִינְתָא כְּתִיב וְעֶפְרוֹן יֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי דְּעֵדֶן לְאַתְקָנָא אַרְעָא עַל חֵת. יָשַׁב כְּתִיב, מִשִּׁירוּתָא גּוּפֵיהּוֹן דְּצַדִּיקַיָּא. אֲמַר לֵיהּ דְּמִלִּין דַּאֲמַר אַבְרָהָם תַּמָּן אֱלִיעֶזֶר בְּרֵי חָמֵית הֲוֵית יָתִיר הֲוָה. כְּדֵין אֲמַר שְׁמָעוּנִי מִמַּלְאָכָא קַדִּישָׁא דְּעַלְמָא, וּפִגְעוּ לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן צֹחַר בַּעֲשָׂרָה אִתְבְּרִי, בַּעֲשָׂרָה וְיִתֵּן לִי אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אִתְנְהִיג. בַּעֲשָׂרָה כָּרְסַיָּא אֲשֶׁר לוֹ וגו׳. וְאִי תֵּימָא בְּגִין קַדִּישָׁא, בַּעֲשָׂרָה אוֹרַיְתָא, הוּא, יְקָרָא דִּילִי יָתִיר מִנַּייכוּ אֲנָא בַּעֲשָׂרָה מַטְלָנוֹי, בַּעֲשָׂרָה עַלְמִין, עָבִיד דְּלָא רָעֵינָא בְּכוּ. עִלָּאִין בַּעֲשָׂרָה וְחַד עִלָּאָה עַל בְּתוֹכְכֶם, בְּגִין לְאִתְקָרָא כֻּלָּא בְּרִיךְ הוּא. וְאֵימָא לָךְ מִלָּה בֵּינַייכוּ דְּרָעֵינָא בְּכוּ בְּגִין דְּלָא דַּעֲתֵיהּ דְּמָארֵי דְּמַתְנִיתָא הֲוָה אִתְפְּרַשׁ מִנַּייכוּ. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּהַאי מַה כְּתִיב וַיִּקַּח הָעֶבֶד אָמַר בְּשַׁעְתָּא דְּעָאל אַבְרָהָם עֲשָׂרָה גְּמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ.

אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְכַרְיָה לְפִסּוּקָא דָּא, אֲבָל וְכֹל טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ מַהוּ. אָמַר לֵיהּ הוּא שְׁמֵיהּ דְּמָארֵיהּ דְּאָזִיל גַּבֵּי[ה] לַאֲעָלָא לֵיהּ וּלְאַנְהָגָא (ולאגנא) לֵיהּ, אָמַר דָּא וַדַּאי הוּא [דִּכְתִיב] כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ. תְּנַן אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ תָּא חֲזֵי מַאן דְּיָדַע שְׁמֵיהּ עַל בּוּרְיֵיהּ, יָדַע דְּהוּא וּשְׁמֵיהּ חַד הוּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁמֵיהּ חַד דִּכְתִיב (זכריה יד) יי' אֶחָד וגו' (כְּלֹהוֹ) כְּלוֹמַר הַשֵּׁם וְהוּא אֶחָד. אָמַר רַבִּי אַבָּא אִית לְאִסְתַּכָּלָא בְּפָרְשָׁתָא דָּא:

וַיְבָרֶךְ הַגְּמַלִּים מִחוּץ לָעִיר אֶל בְּאֵר הַמָּיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא מִחוּץ לָעִיר, דָּא הוּא בֵּי קִבְרֵי. אֶל בְּאֵר הַמָּיִם, דְּתַנְיָא הַנִּקְדָּמִים בְּבָתֵּי קִבְרֵי אוֹתָם שֶׁנִּשְׁאוּ וְנָתְנוּ בַּתּוֹרָה, דְּהָא תְּנַן כְּשֶׁנִּכְנַס אָדָם לַקֶּבֶר מַה דְּשָׁאֲלוּ לֵיהּ תְּחִילָּה אִם קָבַע עִתִּים לַתּוֹרָה דִּכְתִיב (ישעיה לג) וְהָיָה אֱמוּנַת עִתֶּךָ וגו'. וּכְשֶׁיֵּצֵא אֵינוֹ דִּין (לְקַיְּמָם) לַהֲקִימָם בַּתְּחִלָּה. אָמַר רַבִּי אַבָּא לְעֵת עֶרֶב זֶהוּ בְּמִעַרְתָּא הֵיךְ עָאל. בְּגִין דַּהֲוָה רָהִיט אֲבַתְרֵיהּ דְּהַהוּא עֻגְלָא דְּכְתִיב וְאֶל הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וגו'. וַהֲהוּא בֶּן בָּקָר עָרַק עַד הַהוּא מְעַרְתָּא וְעָאל אֲבַתְרֵיהּ וְחָמָא מַה דְּחָמָא. תּוּ בְּגִין דְּאִיהוּ צַלֵּי כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא וַהֲוָה נָפִיק עַד הַהוּא חַקַל דַּהֲוָה סָלִיק רֵיחִין עִלָּאִין, וְחָמָא נְהוֹרָא דְּנָפִיק מִגּוֹ מְעַרְתָּא וְצַלֵּי תַּמָּן, וְתַמָּן מַלֵּיל עִמֵּיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כָּךְ בָּעָא לֵיהּ, דְּתֵיאוּבְתֵּיהּ הֲוָה בְּהַהוּא אֲתַר תָּדִיר. וְאִי תֵּימָא אִי הָכֵי אַמַּאי לָא בָּעָא לָהּ עַד הַשְׁתָּא. בְּגִין דְּלָא יִשְׁגְּחוּן עֲלֵיהּ הוּאִיל וְלָא אִצְטְרִיךְ לֵיהּ, הַשְׁתָּא דְּאִצְטְרִיךְ לֵיהּ אָמַר הָא שַׁעְתָּא לְמִתְבַּע לֵיהּ. תָּא חֲזֵי אִי עֶפְרוֹן הֲוָה חָמֵי בְּמִעַרְתָּא מַה דַּהֲוָה חָמֵי אַבְרָהָם בָּהּ, לָא יְזַבִּין לָהּ לְעָלְמִין. אֶלָּא וַדַּאי לָא חָמָא בָּהּ וְלָא כְלוּם, דְּהָא לֵית מִלָּה אִתְגַּלְיָא אֶלָּא לְמָארֵיהּ, וּבְגִין

כָּךְ לְאַבְרָהָם אִתְגַּלְיָיא וְלָא יוֹם שִׁשִּׁי שֶׁהוּא עֶרֶב הַשַּׁבָּת
לְעֶפְרוֹן. לְאַבְרָהָם אִתְגַּלְיָיא שֶׁאָז הַזְּמַן לְקַיְּמָא [דף קכח ע"א]
דִּילֵיהּ הַוָּה, [דף קכח ע"א] מַתַּיָּא, מַאי מַשְׁמַע דְּתָנַן שִׁיתָּא
לְעֶפְרוֹן לָא הַוַּת אִתְגַּלְיָא לֵיהּ אֶלָּפֵי שְׁנִין הֲווֹ עַלְמָא, וְהוּא
דְּלָא הַוָּה לֵיהּ חוּלָקָא בֵּיהּ. אֶלָּף הַשִּׁשִּׁי שֶׁהוּא סִיּוּם הַכֹּל,
וּבְגִין כָּךְ לָא אִתְגְּלֵי לְעֶפְרוֹן וְהַיְינוּ לְעֵת עֶרֶב, זְמַן סִיּוּם הַכֹּל.
כְּלוּם, וְלָא הַוָּה חֲמֵי אֶלָּא לְעֵת צֵאת הַשּׁוּאָבוֹת, אֵלּוּ הֵם
חֲשׁוֹכָא, וְעַל דָּא זַבִּין לָהּ. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַשּׁוֹאֲבִים
וּמַה דְּלָא תָּבַע אַבְרָהָם מֵימֶיהָ שֶׁל תּוֹרָה שֶׁהוּא עֵת
בְּקַדְמֵיתָא דְּיִזְבִּין לֵיהּ זָבִין, לָצֵאת וּלְהִתְנַעֵר מִן הֶעָפָר.
דְּהָא אַבְרָהָם לֹא קָאָמַר אֶלָּא וְאָמַר רַבִּי אַבָּא עוֹד יֵשׁ לָדַעַת
וְיִתֵּן לִי אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה דְּתָנַן אוֹתָם הַמִּתְעַסְּקִים לָדַעַת
אֲשֶׁר לוֹ וגו׳. בְּכֶסֶף מָלֵא אֶת בּוֹרְאָם בָּעוֹלָם הַזֶּה
יִתְּנֶנָּה לִי וגו׳, וְאִיהוּ אָמַר וְנִשְׁמָתָם בְּתַשְׁלוּמָהּ לָעוֹלָם
הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לָךְ וְהַמְּעָרָה הַבָּא זָכוּ לָצֵאת מִשְּׁבוּעוֹת
אֲשֶׁר בּוֹ לְךָ נְתַתִּיהָ וגו׳. בְּגִין הַנְּשָׁמָה הוֹלֵךְ לָדַעַת מִי הוּא
דְּכֻלָּא הַוָּה מָאִיס עֲלֵיהּ גּוּפָהּ מַמָּשׁ וּמַאי הוּא. הִנֵּה
דְּעֶפְרוֹן דְּלָא יָדַע מַה הֵיא. אָנֹכִי נִצָּב עַל עֵין הַמַּיִם אַף עַל
וְתָא חֲזֵי כַּד עָאל אַבְרָהָם גַּב שֶׁתַּלְמִיד חָכָם הוּא הוֹלֵךְ
בִּמְעָרְתָּא בְּקַדְמֵיתָא, חָמָא אַחַר הַתַּשְׁלוּם, דְּכְתִיב וְהָיָה
תַּמָּן נְהוֹרָא, וְאִתְרְמִי עַפְרָא הָעַלְמָה הַיּוֹצֵאת לִשְׁאוֹב
קַמֵּיהּ, וְאִתְגְּלֵי לֵיהּ תְּרֵין וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא מְעַט
קִבְרִין אַדְהָכֵי אִסְתַּלַּק אָדָם מַיִם מִכַּדֵּךְ אֱמוֹר לִי רֶמֶז יְדִיעָתוֹ
בְּדִיוּקְנֵיהּ וְחָמָא לֵיהּ מִמַּה שֶׁהִשַּׂגְתָּ. וְאָמְרָה אֵלַי גַּם
לְאַבְרָהָם וְחַיֵּיךְ, וּבֵיהּ (הַוָּה) אַתָּה שְׁתֵה, אַף אַתָּה אֶעְבֹד
יָדַע אַבְרָהָם דְּתַמָּן (הַוָּה) הוּא כְּמוֹנִי כָּמוֹךְ וְלֹא נִתְחַלֵּף לִי (עַל)

יְדִיעָתְךָ בִּידִיעָתוֹ שֶׁל מָקוֹם בָּרוּךְ הוּא, וְצָרִיךְ אַתָּה לְהַשִּׂיג שֶׁאַתָּה גִּבְרָא כְּמוֹנִי. וְגַם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב, כְּלוֹמַר יְדִיעַת הַשָּׂגָתִי שֶׁלֹּא הִשִּׂיגוּ סִיעָתְךָ, וְיָדַעְתִּי כִּי מַעֲלָה יֵשׁ (לי) עָלֶיךָ וְהֵיאַךְ גִּבְרָא אַתָּה מִזִּיו הַנְּתוּן אֶצְלְךָ. אִם הוּא אוֹמֵר סִימָן זֶה יְהִי מָסוּר בְּיָדִי עַל כָּל דְּבָרִים אֵלּוּ, וְאֵדַע שֶׁהִיא הָאִשָּׁה הוּא הַגּוּף מֵאוֹתָהּ הַנִּשְׁמָה הַשְּׁבוּעָה שֶׁהִשְׁבִּיעָנִי: וַיְהִי הוּא טֶרֶם כִּלָּה לְדַבֵּר וגו'.

רִבִּי יִצְחָק אָמַר רִבִּי יְהוּדָה בְּעוֹד שֶׁכָּל הָעִנְיָנִים הוּא רוֹצֶה לְנַסּוֹת עַל הַגּוּף, מַאי כְּתִיב וְהִנֵּה רִבְקָה יוֹצֵאת, זֶהוּ הַגּוּף קָדוֹשׁ שֶׁנִּתְעַסֵּק בְּדִבְרֵי תוֹרָה וְכֹתֶת גּוּפוֹ לְהַשִּׂיג וְלָדַעַת אֶת קוֹנוֹ. אֲשֶׁר יָלְדָה לִבְתוּאֵל, אָמַר רַב יְהוּדָה בִּתּוֹ שֶׁל אֵל. בֶּן מִלְכָּה, בֶּן מַלְכָּה שֶׁל עוֹלָם. אֵשֶׁת נָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם. חֶבְרַת הַשֵּׂכֶל גּוּף שֶׁנִּדְבַּק בַּשֵּׂכֶל וְהִיא אָח הַנִּשְׁמָה. וְכַדָּה עַל שִׁכְמָהּ, מַשָּׂא הַחָכְמָה עָלֶיהָ. וַיָּרֶץ הָעֶבֶד לִקְרָאתָהּ. זֶה מטטרו"ן. וַיֹּאמֶר זַמִּין לְאִתְקַבָּרָא. אֲמַר לֵיהּ אַבְרָהָם בְּמָטוּ מִינָךְ קוּסְטְרָא קְטִיר אִית הָכָא, אֲמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טְמַרְנִי הָכָא וּמֵהַהוּא זִמְנָא עַד הַשְׁתָּא אִתְטַמַּרְנָא כְּגִילְדָּא דְּקִירְטָא עַד דַּאֲתֵית אַנְתְּ בְּעַלְמָא, הַשְׁתָּא מִכָּאן וְאֵילָךְ הָא קָיְמָא לִי וּלְעַלְמָא הַוָּה בְּגִינָךְ. חָמֵי מַה כְּתִיב וַיְקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ, קִימָה מַמָּשׁ הַוָּה לֵיהּ מַה דְּלָא הַוָּה לֵיהּ עַד הַשְׁתָּא. רַבִּי אַבָּא אָמַר וַיְקָם הַשָּׂדֶה, וַדַּאי קִימָה מַמָּשׁ דְּקָם וְאִסְתַּלַּק קַמֵּיהּ דְּאַבְרָהָם בְּגִין דְּעַד הַשְׁתָּא לָא אִתְחֲזִי תַּמָּן כְּלוּם, וְהַשְׁתָּא מַה דַּהֲוָה טָמִיר קָם וְאִסְתַּלִּיק וּכְדֵין קָם כְּלָא בְּנִמּוּסוֹי. אֲמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּשַׁעְתָּא דְּעָאל אַבְרָהָם בְּמַעֲרְתָּא וְאָעִיל שָׂרָה תַּמָּן, קָמוּ אָדָם וְחַוָּה וְלָא קַבִּילוּ לְאִתְקַבָּרָא תַּמָּן, אָמְרוּ וּמַה אֲנַן בְּכִסּוּפָא קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַהוּא

עַלְמָא בְּגִין הַהוּא חוֹבָא דְּגֵרִימְנָא וְהַשְׁתָּא יִתּוֹסַף לָן כְּסוּפָא אָחֳרָא מִקַּמֵּי עוֹבָדִין טָבִין דִּבְכוֹ. אֲמַר אַבְרָהָם הָא אֲנָא זַמִּין [לְצַלָּאָה] קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינָךְ דִּלָּא תִכְסִיף קַמֵּיהּ לְעָלְמִין. מִיָּד וְאַחֲרֵי כֵּן קָבַר אַבְרָהָם אֶת [דף קכח ע"ב] שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, מַאי וְאַחֲרֵי כֵּן. בְּתַר דְּקַבִּיל אַבְרָהָם עֲלֵיהּ מִלָּה דָּא. אָדָם עָאל בְּדוּכְתֵּיהּ חַוָּה לָא עָאלַת, עַד דְּקָרִיב אַבְרָהָם וְאָעִיל לָהּ לְגַבֵּי אָדָם וְקַבִּיל לָהּ בְּגִינֵיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב וְאַחֲרֵי כֵּן קָבַר אַבְרָהָם אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, לְשָׂרָה לָא כְתִיב אֶלָּא אֶת שָׂרָה לְאַסְגָּאָה חַוָּה, וּכְדֵין אִתְיַישְׁבוּ בְּדוּכְתַּיְיהוּ כְּדְקָא יָאוֹת, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם וְתָנִינָן בְּאַבְרָהָם. תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ דָּא אָדָם וְחַוָּה. אֵלֶּה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ לֹא כְתִיב, אֶלָּא תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְלֹא תּוֹלְדוֹת בַּר נָשׁ. וְאִינּוּן אִתְקְיִימוּ בְּגִינֵיהּ דְּאַבְרָהָם.

[דף קכח ע"ב] הַגְמִיאִינִי נָא מְעַט מַיִם מִכַּדֵּךְ, אֱמוֹר לִי רֶמֶז חָכְמָתָא בִּידִיעַת בּוֹרְאֵךְ מִמַּה שֶׁעָסַקְתְּ בָּעוֹלָם שֶׁיָּצְאוּ מִמֶּנּוּ. אֲמַר רִבִּי אַבָּא כִּדְפָרְשִׁינָן, אַחַר כָּל זֶה מַה כְּתִיב וָאָשִׁים הַנֶּזֶם עַל אַפָּהּ וְהַצְמִידִים עַל יָדֶיהָ. אֲמַר רַבִּי אַבָּא אוֹתָם הָעֲצָמוֹת שֶׁנִּפְזְרוּ לְכָאן וּלְכָאן, הוּא צוֹמֵד אוֹתָם וְשׁוֹקְלָם זֶה עַל זֶה כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ישעיה נח) וְעַצְמוֹתַיִךְ יַחֲלִיץ. אָמַר רִבִּי אַבָּא בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אוֹתוֹ הַגּוּף עוֹמֵד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשָׁם נִכְנַס בּוֹ נִשְׁמָתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן מִי מוֹלִיךְ הַגּוּף לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אָמַר רִבִּי זֵירָא שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, לְשָׂרָה לָא כְתִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עוֹשֶׂה מְחִילוֹת תַּחַת הָאָרֶץ וְהֵם מִתְגַּלְגְּלִים וְהוֹלְכִים לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שם כו) וְאֶרֶץ רְפָאִים תַּפִּיל. אָמַר רִבִּי יִצְחָק גַּבְרִיאֵ"ל מוֹלִיךְ אוֹתָם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מָנָא לָן דִּכְתִיב

(בראשית כד) הֲתֵלְכִי עִם הָאִישׁ וּמִנָּא לָן דְּאִתְקְיֵימוּ בְּגִינֵיהּ
הַזֶּה, וּכְתִיב הָתָם (דניאל ט) דְּאַבְרָהָם. דִּכְתִיב וַיְקָם הַשָּׂדֶה
וְהָאִישׁ גַּבְרִיאֵל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְאַבְרָהָם.
מַאי דִּכְתִיב וּלְרִבְקָה אָח וּשְׁמוֹ וְעַד דְּאָתָא אַבְרָהָם לָא
לָבָן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵין יֵצֶר אִתְקְיֵימוּ אָדָם וְחַוָּה
הָרָע בָּטֵל מִן הָעוֹלָם, אַף עַל בְּדוּכְתַּייהוּ בְּהַהוּא עָלְמָא.
פִּי שֶׁכֵּלוּ לֹא נִמְצָא קְצָתוֹ נִמְצָא. רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאֵיל לְרִבִּי
תָּא חֲזֵי בַּתְּחִלָּה כְּשֶׁהָיָה מוּטָל שִׁמְעוֹן אֲבוֹי, אָמַר הַאי
בָּעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא לוֹט, לָעוֹלָם מְעַרְתָּא לָאו אִיהוּ כְּפִילְתָּא,
הַבָּא (יבדל) יִבָּטֵל מִן הָעוֹלָם, דְּהָא כְּתִיב מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה,
אֲבָל (לֶעָתִיד לָבוֹא) לֹא כּוּלּוֹ, וְנִקְרָא וּקְרָא קָרֵי לָהּ לְבָתַּר מְעָרַת
לָבָן לֹא מְנוּוָל כְּבָרִאשׁוֹנָה אֶלָּא שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה, מַכְפֵּלָה קָא
כְּמַאן דְּסָחֵי מְנוּוָלוֹ. לָבָן לְמַאי קָרֵי לֵיהּ לַשָּׂדֶה. אָמַר לֵיהּ
אִצְטְרִיךְ. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן הָכִי קָאָרֵי לֵיהּ מְעָרַת
לְמֶעְבַּד פְּרִיָה וּרְבִיָה אִצְטְרִיךְ, הַמַּכְפֵּלָה כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר וְיִתֵּן
דְּאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן אִם אֵין יֵצֶר לִי אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה, אֲבָל
הָרָע נִמְצָא פְּרִיָה וּרְבִיָה אֵינוֹ וְדַאי חַייָךְ לָאו מְעַרְתָּא אִיהִי
מָצוּי. תָּא שְׁמַע כֵּיוָן שֶׁהַגּוּף מְכַפֵּלָה. וְלָאו שָׂדֶה אִקְרֵי
נִבְנָה וְעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ, מַאי כְּתִיב מַכְפֵּלָה, אֶלָּא הַאי שָׂדֶה
וַיְשַׁלְּחוּ אֶת רִבְקָה אֲחוֹתָם וגו'. וּמְעַרְתָּא עַל שׁוּם מַכְפֵּלָה
מַאי (הַוֵי) וְאֶת מְנִיקָתָהּ, זֶה כֹּחַ אִקְרוֹן שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה וַדַּאי
הַתְּנוּעָה. רִבִּי יִצְחָק אָמַר זֶה כֹּחַ וְלָא מְעַרְתָּא, דְּהָא מְעַרְתָּא
הַגּוּף. רִבִּי אַבָּהוּ פָּתַח בְּהַאי בַּשָּׂדֶה אִיהִי, וְהַהוּא שָׂדֶה
קְרָא (שיר ד) אִתְּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה קָאִים בְּמִלָּה אָחֳרָא. תָּא חֲזֵי
אִתְּי מִלְּבָנוֹן תָּבֹאִי וגו', אָמַר יְרוּשָׁלַם כָּל אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל
רִבִּי אַבָּהוּ כֵּיוָן שֶׁהַגּוּף נִבְנָה עַל אִתְכַּפַּל תְּחוֹתָהּ. וְאִיהִי קַיְימָא

לְעֵילָא וְתַתָּא, כְּגַוונָא דָּא קַיּומוֹ וּמְבִיאִין אוֹתוֹ לְקַבֵּל
יְרוּשָׁלַם לְעֵילָא יְרוּשָׁלַם נִשְׁמָתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הַנְּשָׁמָה
לְתַתָּא, אַחִידָא לְעֵילָא מַמְתֶּנֶת אֵלּוּ וְיוֹצֵאת לִקְרָאתוֹ
וְאַחִידָא לְתַתָּא, יְרוּשָׁלַם כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר וַיֵּצֵא יִצְחָק
לְעֵילָא אֲחִידַת בִּתְרִין סִטְרִין לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה. הָדָא הוּא דִּכְתִיב
לְעֵילָא וְתַתָּא [יְרוּשָׁלַם לְתַתָּא אִתְּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה. זוֹ הִיא
אֲחִידַת בִּתְרִין סִטְרִין לְעֵילָא הַנְּשָׁמָה. תָּשׁוּרִי [דף קכט ע"א]
וְתַתָּא] וּבְגִין כָּךְ כְּפֶלְתָּא הִיא. מֵרֹאשׁ אֲמָנָה, הַיְינוּ דִּכְתִיב
וְעַל דָּא הַאי שָׂדֶה מֵהַהִיא וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא. אָמַר רַבִּי
כְּפֶלְתָּא אִיהוּ דְּבֵיהּ שַׁרְיָא. יְהוּדָה אִם הִיא הַנְּשָׁמָה תִּינַח
כְּגַוונָא דָּא כְּתִיב כְּרֵיחַ שָׂדֶה אַבְרָהָם כִּדְקָאָמְרַן, אֲבָל יִצְחָק
אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ יי׳ לְעֵילָא [דף קכט מַהוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ הָא
ע"א] וְתַתָּא, וּבְגִין כָּךְ שָׂדֶה חַבְרַיָּיא אֲמָרוּ דְּעַכְשָׁיו אִתְקְרֵי
הַמַּכְפֵּלָה וַדַּאי וְלָא שָׂדֶה יִצְחָק עַל שׁוּם חֶדְוָותָא סַגִּיאָה
כָּפוּל. תּוּ רָזָא דְמִלָּה שָׂדֶה דִּבְעַלְמָא. אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ
הַמַּכְפֵּלָה וַדַּאי, מַאן מַכְפֵּלָה בַּתְּחִלָּה נִקְרֵאת הַנְּשָׁמָה אַבְרָהָם
[דָּא] דְּבִשְׁמָא קַדִּישָׁא דְּאִיהִי וְהַגּוּף שָׂרָה, עַכְשָׁיו נִקְרֵאת
מַכְפֵּלָה. וְכֻלָּא קַיְימָא כְּחַד, הַנְּשָׁמָה יִצְחָק וְהַגּוּף רִבְקָה. תָּנֵן
וּבְגִינָהּ קָאָמַר בְּאוֹרַח סְתִים בְּמַתְנִיתִין אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן
ה׳ מַכְפֵּלָה דְּלָא הֲוֵי בִּשְׁמָא אַרְבָּעִים שָׁנָה קוֹדֶם קִיּוּם הַגּוּף
קַדִּישָׁא אָת אָחֳרָא מַכְפֵּלָה מַמְתֶּנֶת הַנְּשָׁמָה לַגּוּף בְּאֶרֶץ
בַּר אִיהִי. וְאַף עַל גַּב יִשְׂרָאֵל. בְּאֵיזֶה מָקוֹם בְּמָקוֹם
דְּמַעֲרְתָּא כְּפֶלְתָּא הֲוָה וַדַּאי
דְּאִיהִי מְעָרְתָּא גּוֹ מְעָרְתָּא, אֲבָל עַל שׁוּם אָחֳרָא אִקְרֵי
מְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. וְאַבְרָהָם יָדַע, וְכַד
אָמַר לִבְנֵי חֵת כַּסֵּי מִלָּה וַאֲמַר וְיִתֶּן לִי אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה

הַמְקֻדָּשׁ. אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ תָּא חֲזֵי וַיִּקַּח אֶת רִבְקָה וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ. אוֹהֵב לְאוֹתוֹ הַגּוּף וּמִתְנַחֵם עִמּוֹ, וְהוּא עֵת לִשְׂחוֹק וְהַחֲדָוָה בָּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הָא כָּל פָּרְשָׁתָא דָּא אִתְבָּרַר לָן, אֲבָל לָא יָכִילְנָא לְמִנְדַּע מַהוּ: וַיּוֹסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וּשְׁמָהּ קְטוּרָה.

וּלְשִׁקּוּלָא דְּדַעְתָּא כָּל פָּרְשָׁתָא דָּא לִיסְתּוּרִי. כַּד אָתָא רַב דִּימִי אָמַר הַאי פָּרְשָׁתָא דָּא שָׁמַעְנָא וְלָא אִדְכַּרְנָא, אָמְרוּ דְּעָלְאִין תַּקִּיפִין לָא זְמִנּוּהָ לְגַלָּאָה וַאֲנַן מַאי נִיעְבֵּד. קָם רַבִּי יְהוּדָה וַאֲמַר מִמְּתִיבְתָּא דְּחַבְרָנָא מָאנֵי מַתְנִיתָא גַּלְיָא. קָמוּ וַאֲזָלוּ הוּא וְרַבִּי יֵיסָא וְרַבִּי חִיָּיא, אַשְׁכְּחוּהוּ לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן וַהֲוָה מְגַלֶּה רָזִין דִּתְפִילִין. עָאלוּ קַמֵּיהּ וַאֲמָרוּ בְּמַאי אִתְעַסַּק מַר. אֲמַר לוֹן טַעְמָא דִּתְפִילִין אֲמִינָא, דְּהָא זַכָּאָה הוּא בַּר נָשׁ דְּמָנַח תְּפִילִין וְיָדַע טַעְמָא דִּידְהוּ. אֲמָרוּ אִי נִיחָא קַמֵּיהּ דְּמַר לֵימָא לָן מִלָּה.

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיְיָ׳ בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח (תהלים סה) אַשְׁרֵי תִּבְחַר וּתְקָרֵב יִשְׁכֹּן חֲצֵרֶיךָ, הַאי קְרָא (צד ע"ב) אִתְּמַר, אֲבָל זַכָּאָה הוּא בַּר נָשׁ דְּאוֹרְחוֹי אִתְכַּשְׁרָן קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִיהוּ אִתְרְעֵי בֵּיהּ לְקָרְבָא לֵיהּ לְגַבֵּיהּ. תָּא חֲזֵי אַבְרָהָם אִתְקְרִיב לְגַבֵּיהּ וְתִיאוּבְתֵּיהּ דִּילֵיהּ הֲוָה כָּל יוֹמוֹי בְּהַאי, וְלָא אִתְקְרִיב אַבְרָהָם בְּיוֹמָא חָדָא אוֹ בְּזִמְנָא חָדָא, אֶלָּא עַל שׁוּם דְּאִיהִי מְעַרְתָּא כְּפֵלְתָּא, וְאוֹרַיְתָא לָא קָרֵי לָהּ אֶלָּא מְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה כְּדְקָא יָאוֹת. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבַד כֹּלָּא לְאִשְׁתַּכְּחָא [דְּעַלְמָא] דְּלְעֵילָּא, וּלְאִתְדַּבְּקָא דָּא בְּדָא, לְמֶהֱוֵי יְקָרֵיהּ לְעֵילָּא וְתַתָּא. זַכָּאָה חוּלָקֵיהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְרְעֵי בְּהוּ בְּהַאי עַלְמָא וּבְעַלְמָא דְּאָתֵי:

עוֹבָדוֹי קְרִיבוּ לֵיהּ בְּכָל יוֹמוֹי אֲמָרוּ שְׁמַעְנָא מֵאֲבוּךְ דְּקוּדְשָׁא
מִדַּרְגָּא לְדַרְגָּא, עַד דְּאִסְתַּלַק בְּרִיךְ הוּא בִּרְחִימוּ סַגִּיאָה דַּהֲוָה
בְּדַרְגּוֹי. כַּד הֲוָה סִיב וְעָאל לֵיהּ עִם יִשְׂרָאֵל אֲמַר לוֹן לְמֶעְבַּד
בְּדַרְגִּין עִלָּאִין כְּדָקָא חָזֵי לֵיהּ בֵּי מַשְׁכְּנָא כְּגַוְונָא דִּרְתִיכָא
דִּכְתִיב וְאַבְרָהָם זָקֵן, וּכְדֵין עִלָּאָה דִּלְעֵילָּא וְיֵתֵי דִּיוֹרֵיהּ
בָּא בַּיָּמִים בְּאִינּוּן יוֹמִין עִמְּהוֹן הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שמות
עִלָּאִין בְּאִינּוּן יוֹמִין יְדִיעָאן כה) וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי
בְּרָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא. וַיי׳ בֵּרַךְ בְּתוֹכָם. וְשָׁמַעְנָא מֵאֲבוּךְ דְּהָכָא
אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל. [מָאי בַּכֹּל] סְתִים טַעֲמָא דִּתְפִילִין בְּהַאי [דף
דִּמְתַּמָּן נָפְקִין כָּל בִּרְכָאן וְכָל קכט ע"ב] פְּסוּקָא. אֲמַר לֵיהּ תָּא
טִיבוּ. זַכָּאִין אִינּוּן מָארֵיהוֹן חֵזֵי כְּגַוְונָא עִלָּאָה אִתְעֲבַד
דִּתְשׁוּבָה דְּהָא בְּשַׁעֲתָא חָדָא מִקְדָּשׁ בִּרְתִיכוֹי קַדִּישִׁין, וּבָתַר
בְּיוֹמָא חָדָא [בְּזִמְנָא חָדָא] כֵּן אַשְׁרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בִּרְגְעָא חָדָא [דף קכט ע"ב] דִּיוֹרֵיהּ עִמְּהוֹן, כְּעִנְיָינָא דָּא,
קְרִיבִין לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ וּכְגַוְונָא דָּא אִתְעָרוּ חַבְרַיָּיא
הוּא, מַה דְּלָא הֲוָה הָכֵי מָארֵי מַתְנִיתָא בְּטַעֲמָא דִּתְפִלִּין,
אֲפִילּוּ לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים לְמֶהֱוֵי הַהוּא גַּבְרָא דּוּגְמָא
דְּאִתְקְרִיבוּ גַּבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ דִּרְתִיכֵי עִלָּאִין, דִּרְתִיכָא תַּתָּאָה
הוּא בְּכַמָּה שְׁנִין. אַבְרָהָם לָא דִּרְתִיכָא עִלָּאָה, לְמֵיתֵי מַלְכוּתָא
עָאל בְּאִינּוּן יוֹמִין עִלָּאִין עַד דִּילֵיהּ וְיִשְׂרֵי דִּיוֹרֵיהּ עִלָּוֵיהּ.
דַּהֲוָה סִיב כְּמָה דְּאִתְּמַר. וְכֵן וְתָנְיָן אִית בֵּיהּ רָזִין עִלָּאִין
דָּוִד דִּכְתִיב [בֵּיהּ] (מלכים א א) וְדוּגְמֵיהוֹן, וְאִית בֵּיהּ תִּלַת
וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד זָקֵן בָּא בַּיָּמִים. דִּרְתִיכִין, דּוּגְמַת עִלָּאִין קַדִּישִׁין
אֲבָל מָארֵיהּ דִּתְשׁוּבָה מִיָּד רָזִין דִּתְלַת אַתְוָותָא דִּשְׁמָהָן
עָאל וְאִתְדַּבַּק בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא קַדִּישִׁי, עָלְמִין תְּלַת, דִּרְתִיכִין
בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי יוֹסֵי אֲמַר תְּלָתָא אַתְוָותָא, אַרְבַּע פָּרְשִׁיוֹת

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת פקודי

יום **ראשון** 23	כג	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין צ"ו **ירושלמי:** מועד קטן ט' **תוספתא:** חגיגה ג **נ"ך:** מלכים ב יח **משניות:** עבודה זרה א **זהר:** חלק ב עמ' קלה-קלו	**עלות השחר** (72 דק) ... 4:25 | **סו"ז תפילה** ..... 9:42 **נץ החמה** ..... 5:38 | **חצות היום** ..... 11:45 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 7:56 | **שקיעה** ..... 5:51 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:41 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:04
יום **שני** 24	כד	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין צ"ז **ירושלמי:** מועד קטן י' **תוספתא:** יבמות א **נ"ך:** מלכים ב יט **משניות:** עבודה זרה ב **זהר:** חלק ב עמ' קלז-קלח	**עלות השחר** (72 דק) ... 4:24 | **סו"ז תפילה** ..... 9:42 **נץ החמה** ..... 5:36 | **חצות היום** ..... 11:44 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 7:55 | **שקיעה** ..... 5:51 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:40 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:04
יום **שלישי** 25	כה	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין צ"ח **ירושלמי:** מועד קטן י"א **תוספתא:** יבמות ב **נ"ך:** מלכים ב כ **משניות:** עבודה זרה ג **זהר:** חלק ב עמ' קלט-קמ	**עלות השחר** (72 דק) ... 4:22 | **סו"ז תפילה** ..... 9:41 **נץ החמה** ..... 5:35 | **חצות היום** ..... 11:44 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 7:54 | **שקיעה** ..... 5:52 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:40 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:05
יום **רביעי** 26	כו	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין צ"ט **ירושלמי:** מועד קטן י"ב **תוספתא:** יבמות ג **נ"ך:** מלכים ב כא **משניות:** עבודה זרה ד **זהר:** חלק ב עמ' קמא-קמב	**עלות השחר** (72 דק) ... 4:21 | **סו"ז תפילה** ..... 9:41 **נץ החמה** ..... 5:34 | **חצות היום** ..... 11:44 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 7:53 | **שקיעה** ..... 5:53 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:39 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:06
יום **חמישי** 27	כז	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ק' **ירושלמי:** מועד קטן י"ג **תוספתא:** יבמות ד **נ"ך:** מלכים ב כב **משניות:** עבודה זרה ה **זהר:** חלק ב עמ' קמג-קמד	**יום כיפור קטן מוקדם** **עלות השחר** (72 דק) ... 4:20 | **סו"ז תפילה** ..... 9:40 **נץ החמה** ..... 5:33 | **חצות היום** ..... 11:43 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 7:52 | **שקיעה** ..... 5:54 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 8:38 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 7:07
יום **שישי** 28	כח	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ק"א **ירושלמי:** מועד קטן י"ד **תוספתא:** יבמות ה **נ"ך:** מלכים ב כג **משניות:** אבות א **זהר:** חלק ב עמ' קמה-קמו	**תחילת שעון קיץ** **עלות השחר** (72 דק) ... 5:18 | **סו"ז תפילה** ..... 10:39 **נץ החמה** ..... 6:31 | **חצות היום** ..... 12:43 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:51 | **שקיעה** ..... 6:54 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:37 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:07 **הדלקת נרות** (40 דק): **6:14** (20 דק): **6:34**
שב"ק 29	כט	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ק"ב **ירושלמי:** מועד קטן ט"ו **תוספתא:** יבמות ו **נ"ך:** מלכים ב כד **משניות:** אבות ב **זהר:** חלק ב עמ' קמז-קמח	**שבת קודש פרשת פקודי - החודש, מברכין חודש ניסן, ערב ר"ח** **עלות השחר** (72 דק) ... 5:17 | **סו"ז תפילה** ..... 10:39 **נץ החמה** ..... 6:30 | **חצות היום** ..... 12:43 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:50 | **שקיעה** ..... 6:55 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:36 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:08 **מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:08**

מולד חודש ניסן יהיה ביום שבת קודש בשעה 7, 46 דקות ו 1 חלקים

בַּיִת שֶׁל יְהוּדִי צָרִיךְ לִהְיוֹת מָקוֹם שֶׁל הַשְׁרָאַת הַשְׁכִינָה !

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)